

Hurra! Znow szkola

s. 10-11

**TEDE zachęca
młodych wrocławian
do szczepień**

/s. 3

**Zobacz harmonogram
remontów na
pl. Jana Pawła II**

/s. 6

**Як курсують
автобуси
і трамваї?**

/s. 18

Głos Prezydenta

Szanowni Państwo,

przełom sierpnia i września niezmienne kojarzy nam się z rocznicami. Te trudne i smutne przebiegają się z radosnymi.

Dla mnie, mimo wszelkich trudów związanych z tamtym czasem, radosną rocznicą jest zawsze wspomnienie powstania Solidarności – tak ważne dla naszego miasta, które zostało okrzyknięte mianem jego twierdzy. Za każdym razem, gdy spotykamy się ze świadkami tamtych dni, nachodzi mnie refleksja o tym, że w istocie nie wspominamy tylko historycznego wydarzenia, ale pewną ideę i proces, w którym my sami dzisiaj uczest-

niczymy. Myśląc bowiem o Polsce dzisiaj, myślę przede wszystkim o złożonej na naszych barkach odpowiedzialności za los naszej wspólnoty – czy to lokalnej, czy tej dużo szerszej. Uczestniczymy w pewnej „sztafecie”, myśląc z wdzięcznością o tych, dzięki którym możemy żyć w Polsce wolnej i niezależnej, najpiękniej oddajemy im hołd, pokazując, jak o ich dziedzictwo dbamy.

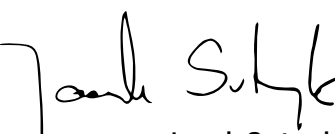
Myślę, że warto o tym pamiętać w dniu rozpoczęcia nowego roku szkolnego. Szkoła, bowiem, to także miejsce uczenia się odpowiedzialności, budowania relacji, kształtowania charakteru. Od niej, od pracujących w niej

pedagogów i kierujących działaniami placówek dyrektorów, zależy to, w jakim kraju będziemy żyli za kilka dekad. Dlatego we Wrocławiu, ale też w samorządach w całej Polsce, nieustannie upominamy się tak o fundusze na edukację i podniesienie uposażeń nauczycieli, jak i o jakość kształcenia. Dlatego też, widząc projekt tzw. reformy oświaty, zdecydowaliśmy się przeciwko niemu zaprotestować.

Zachęcam Państwa do zapoznania się z forsowanymi zmianami. Nie tylko w mojej ocenie, naruszają one w poważny sposób niezależność dyrektorów i nauczycieli oraz zaszkożąd procesowi edu-

kacji, a co za tym idzie samym uczniom.

Życząc wszystkim dobrego nowego roku szkolnego, bez konieczności pracy zdalnej (tak, nie mylą się Państwo – przypominam tutaj o szczepieniach, które wizję kolejnych obostrzeń oddalają), chcę obiecać, że – pamiętając o dziedzictwie Solidarności – o edukację zawsze będziemy we Wrocławiu dbali w sposób szczególny.

Jacek Sutryk
 prezydent Wrocławia

Pogoda

3 WRZEŚNIA

piątek

24°

4 WRZEŚNIA

sobota

19°

5 WRZEŚNIA

niedziela

18°

6 WRZEŚNIA

poniedziałek

19°

7 WRZEŚNIA

wtorek

15°

8 WRZEŚNIA

środa

20°

Wrocław Główny – najpopularniejszy dworzec w Polsce

Wrocławski dworzec to wizytówka naszego miasta – zachwyca przybywających gości i pojawia się w wielu zestawieniach najładniejszych dworców w Polsce. Budynek powstał w połowie XIX w. Jego projektantem był Wilhelm Grapow. Przed EURO 2012 przeszedł gruntowny remont, który nie tylko przywrócił mu blask, ale dodatkowo poszerzył jego funkcje. Teraz okazuje się, że dworzec jest nie tylko najpiękniejszy, ale i najbardziej popularny. Urząd Transportu Kolejowego opublikował ranking najbardziej obleganych stacji kolejowych w Polsce w 2020 roku, w którym Dworzec Główny we Wrocławiu zajął 1. miejsce. W ubiegłym roku skorzystało z niego bowiem 12,4 mln osób – to 34 tys. pasażerów na godzinę! Na 2. miejscu uplasował się Poznań Główny – 12 mln pasażerów, a na 3. miejscu Warszawa Wschodnia z 9,4 mln pasażerów.

Aktualności

Miasto zachęca do szczepień w rytmie rap

Raper TEDE przekonuje Szczepana, a Wrocław organizuje specjalne punkty i wydarzenia w ramach akcji „Wracamy do szkoły zaszczepieni”. Uczniowie i nauczyciele 4 września w Zajezdni będą mogli się zaszczepić i skorzystać z wielu atrakcji.

Przygotowania do nowego roku szkolnego rozpoczęły się jeszcze przed wakacjami, miasto zorganizowało wtedy specjalne akcje szczepień dla uczniów i rodziców. I już w pierwszy weekend wakacji zaszczepionych zostało 1500 osób.

Wrocław się szczepi w Zajezdni

– Wracamy do szkoły w trybie stacjonarnym i zgodnie z przewidywaniami ekspertów na początku kolejnej fali koronawirusa. Wrocław nie zmarnował lata, miasto nie zapomniało, że wirus wciąż jest groźny, a kolejne mutacje coraz bardziej niebezpieczne – podkreśla Jarosław Delewski, dyrektor Departamentu Edukacji.

Ze statystyk Ministerstwa Zdrowia wynika, że najsłabiej zaszczepioną grupą są nastolatki, stąd akcja „Wracamy do szkoły zaszczepieni”. 4 września w Centrum Historii Zajezdni staną punkty drive-thru dla uczniów i nauczycieli. Będzie możliwość skorzystania z konsultacji lekarskich, a wszyscy zaszczepieni w tym dniu za darmo będą mogli zwiedzić Zajezdnię.

Żeby dotrzeć do młodych odbiorców, miasto przygotowało serię spotów. Ich bohaterem

Spoty z raperem TEDE promują we Wrocławiu akcję szczepień – szczególnie wśród młodzieży

jest Szczepan, który nie chce się zaszczepić do czasu, gdy spotyka swojego idola – rapera TEDE.

Kolejne odcinki będą emitowane na Facebooku, w portalu YouTube i na www.wroclaw.pl co środę od 1 do 29 września. Trailer pojawi się także w kinach Nowe Horyzonty i DCF. – Poprzednie spoty miały charakter edukacyjny, ich bohaterami byli lekarze prof. Szenborn oraz dr Kocjan-Matkowska, kolejne pokazywały dramaty „zwykłych ludzi” i bazowały na współczuciu. W kampanii skiero-

wanej do młodych chcemy skupić się na humorze i wykorzystaniu muzycznych idoli nastolatków – mówi Radosław Michalski, dyrektor Wydziału Promocji Miasta i Turystyki UMW.

Szkoły gotowe na powrót uczniów

Do szkół i przedszkoli ruszy blisko 85,5 tys. dzieci i młodzieży. Wszystkie szkoły i przedszkola mają płyny dezynfekcyjne, a dyrektorzy placówek są przygotowani do przyjęcia uczniów.

– W tej chwili we Wrocławiu zaszczepionych w pełni jest ok. 63 proc. mieszkańców, w grupie najmłodszych 12-19 lat około 50 proc. – informuje Joanna Nyczak, dyrektor Wydziału Zdrowia i Spraw Społecznych. – MEN rozesłało pismo do dyrektorów szkół w sprawie szczepień na terenie placówek oświatowych. Czekamy na wyniki ankiet. W razie konieczności wesprzemy szkoły w organizacji takich punktów – zaznacza.

Joanna Leja

SZCZEPICIObus

W tym tygodniu jednodawkową szczepionką Johnson&Johnson osoby, które ukończyły 18. r.ż., będą mogły zaszczepić się: **2.09 w g. 12.00-19.00** przy Dworcu Głównym PKP (wejście gł.), **4.09 w g. 9.00-12.30** przy ZOO Wrocław (wejście gł.), **w g. 13.00-17.00** przy sklepie Leroy Merlin (ul. Krakowska 51), **5.09 w g. 12.00-19.00** na Torze Wyścigów Konnych Partynice. Autobus udostępniło wrocławskie MPK, szczepienia organizuje Dolnośląskie Centrum Chorób Serca „Medinet”.

UMW i PSZOK czynne w soboty

COM czynne są od pon. do pt. od 8.00 do 17.15 (ul. G. Zapolskiej 4, pl. Nowy Targ 1-8, ul. W. Bogusławskiego 8) i od 8.00 do 15.15 (al. M. Kromera 44, ul. Hubska 8-16). We wrześniu czynne w sb. 4 i 18.09 od 8.00 do 13.00 będzie także COM przy ul. G. Zapolskiej 4. Więcej na bip.um.wroc.pl. PSZOK-i działają przy ul. K. Michalczyka 9 (pon.-pt. 8.00-17.00, sb. 8.00-16.00) i przy ul. Janowskiej 51 (pon.-pt. 7.00-15.00). PSZOK przy ul. Janowskiej we wrześniu będzie czynny także w sb. 4 i 11.09 od 7.00 do 15.00. Wydłużone zostały również jego godziny otwarcia w pon. 27.09 do g. 18.00. Harmonogram na ekosystem.wroc.pl.

Stadion Wrocław ma już 10 lat i świętuje

Wydarzenia motoryzacyjne, festiwal piwa, stand-up i pokaz laserowy na 10-lecie obiektu. W ciągu trzech tygodni na przełomie sierpnia i września zaplanowano pięć wydarzeń, z których każde przyciągnąć ma nawet kilkadziesiąt tysięcy osób.

Dwie imprezy już za nami. Od 20 do 22.08 stadion opanowały cuda amerykańskiej motoryzacji podczas American Cars Manii. A tydzień później odbył się zlot samochodów tuningowanych Ultrace, dawniej znany jako The Event-Raceism.

Stand-up i najlepsze piwa

Na 2.09 zaplanowano kolejną edycję Please Stand-up. Dzień później na esplanadzie przez trzy dni odbywać się będzie Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa. Równocześnie, wewnątrz obiektu, w piątek i sobotę (3 i 4.09) od 20.30 będzie można podziwiać największy

w kraju pokaz laserów i video-mappingu.

Festiwal światła

LightOn Festival to wyjątkowe spektakle światła, którym towarzyszą muzyka i efekty specjalne, takie jak tańczące ognie, strzelające iskry, cicha pirotechnika sceniczna oraz efekty dymne. W tej edycji jednym z elementów wydarzenia będzie specjalny laserowy pokaz dokumentujący 10-lat istnienia Stadionu Wrocław i najważniejsze imprezy, które gościł. Za stronę techniczną przedsięwzięcia odpowiada pol-

Spektakl laserowy z okazji 10-lecia stadionu już 3 i 4 września

ska firma Visual Sensation. Wydarzenie jest biletowane (45 i 20 zł, dzieci do 4 r.ż. bezpłatnie). Liczba miejsc ograniczona. Wię-

cej informacji na stronie www.lightonfestival.pl

Redakcja

Nowy szef Przyłądka Nadziei

Od 1.10 prof. Alicja Chybicka nie będzie już kierowała Kliniką Transplantologii Szpiku, Onkologii i Hematologii Dziecięcej USK we Wrocławiu. Rezygnuje ze względu na wiek – w maju skończyła 70 lat. Nowym szefem Przyłądka Nadziei zostanie jej wieloletni współpracownik prof. Krzysztof Kałwak. Prof. Chybicka przez 46 lat pracowała w klinice onkologii dziecięcej, od 21 lat była jej szefową. To jedna z najbardziej rozpoznawalnych wrocławianek. Deklaruje, że z pacjentami i Przyłądkiem nie żegna się definitywnie. Nadal będzie się angażowała w opiekę i leczenie.

Aktualności

Nowe ceny biletów od 1.09 – co powinieneś wiedzieć

1 września zmieniły się ceny biletów jednorazowych i czasowych. Można też kupić nowy bilet „Nasz Wrocław Kolej”. Departament Infrastruktury i Transportu UMW przygotował odpowiedzi na najczęściej kierowane do nich pytania dotyczące nowej taryfy biletowej oraz uprawnień i ulg.

Bilety MPK

Czy jeśli posiadam bilety jednorazowe i czasowe z poprzedniej taryfy mogę ich używać również po 1.09.2021 r.?

Bilety jednorazowe i czasowe z poprzedniej taryfy zachowują ważność, pod warunkiem że ich cena nie jest mniejsza niż wynikająca z obecnej taryfy lub pod warunkiem wniesienia dopłaty do wysokości wynikającej z obecnej taryfy. Dopłaty dokonane można w automatach stacyjnych.

Czy mogę zwrócić nieskasowane, nieaktualne bilety jednorazowe i czasowe?

Tak, nieskasowane bilety jednorazowe i czasowe mogą być zwrocane bez pobierania dodatkowej opłaty manipulacyjnej do dnia 31.08.2022 r. w Biurach Obsługi Klienta URBANCARD: ul. Grabiszyńska 9, ul. B. Prusa 75-79, ul. Raclawicka 2-4 i ul. Ładna 1c.

Czy bilet 365-dniowy uprawnia do przejazdów przez rok kalendarzowy, czyli od 1.01 do 31.12. 2021? Czy można go kupić w dowolnym momencie i używać przez równy rok?

Bilet 365-dniowy imienny można kupić w dowolnym momencie. Uprawnia on wskazaną na bilecie osobę do korzystania z przejazdów na wszystkich typach linii przez 365 dni kalendarzowych liczonych kolejno począwszy od dnia wskazanego na bilecie.

Czy na bilecie grupowym do 15 osób można podróżować również autobusami pospiesznymi?

Tak, można. Bilet grupowy uprawnia nie więcej niż 15 osób do korzystania z nieograniczonej liczby przejazdów na wszystkich typach linii do 30 min liczonych od godziny skasowania biletu lub do jednokrotnego przejazdu środkiem komunikacji, w którym został skasowany, jednak nie dłużej niż do momentu dotarcia przez pojazd do przystanku końcowego właściwego dla danego kierunku linii lub ostatniego przystanku przed zjazdem do zajezdni.

Przed wyruszeniem w znaną sobie trasę koniecznie sprawdź aktualny rozkład jazdy MPK

Dnia 2.10.2021 r. ukończę 66 lat. Czy na podstawie obowiązujących od 1.01.2021 r. przepisów mogę już podróżować komunikacją miejską za darmo?

Od roku 2021 osoby, które ukończyły 66 lat (od dnia swoich 66. urodzin, nie rocznikowo) mogą podróżować bezpłatnie wszystkimi środkami komunikacji miejskiej. W takiej sytuacji będzie Panu przysługiwało prawo do bezpłatnych podróży od 2.10.2021 r.

Jestem dawcą przeszczepu, na jakiej podstawie mogę podróżować za darmo?

Na podstawie legitymacji Dawcy Przeszczepu lub legitymacji Zasiłowanego Dawcy Przeszczepu.

W taryfie opłat są dwa różne rodzaje biletów imiennych – imienne i imienne Nasz Wrocław. Kto może kupować bilety z niższą ceną Nasz Wrocław?

Z biletów imiennych Nasz Wrocław mogą korzystać osoby zamieszkałe we Wrocławiu i rozliczające podatek dochodowy od osób fizycznych we właściwym miejscowo urzędzie skarbowym we Wrocławiu, które posiadają aktywny status w programie Nasz Wrocław.

Przyjeżdża do mnie wnuk z innej miejscowości, który jest uczniem V klasy. Czy musi kasować bilety ulgowe?

Nie. Uczniowie szkół podstawowych, ponadpodstawowych i średnich do ukończenia 21 r.ż.,

zwolnieni są z wnoszenia opłaty za przejazdy środkami komunikacji miejskiej. Podczas przejazdów uczeń winien mieć przy sobie ważną legitymację szkolną.

Czy osobie niepełnosprawnej w stopniu umiarkowanym przysługuje zniżka na komunikację miejską?

Osoby głuche i głuchonieme z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, a także osoby niewidome lub ociemniałe ze znacznym lub umiarkowanym stopniem niepełnosprawności oraz ich przewodnicy uprawnieni są do korzystania z bezpłatnych przejazdów na wszystkich typach linii.

Nasz Wrocław Kolej

Co to jest i do czego uprawnia bilet Nasz Wrocław Kolej (NWK)?

Bilet ten (w cenie 1 zł za bilet normalny, 50 gr za ulgowy) jest biletem imiennym miesięcznym, uprawniającym wskazaną na bilecie osobę, posiadającą aktywny status w programie Nasz Wrocław, do korzystania z przejazdów na wszystkich typach linii.

Uprawnionymi do nabycia i podróżowania na jego podstawie biletu są osoby posiadające miesięczny imienny odcinkowy bilet kolejowy, który spełnia łącznie wszystkie określone poniżej warunki:

- uprawnia do przejazdu tam i z powrotem;
- wystawiony jest dla odcinka, dla którego punktem początkowym i końcowym jest stacja lub przystanek kolejowy zawierający w swojej nazwie „Wrocław” bądź przystanek kolejowy „Iwiny”;
- zakupiony jest w kolejowej taryfie podstawowej (normalnej) lub taryfie RAZEM (cena biletu nie może być niższa niż 104 zł);
- jest w formie papierowej.

Jestem nauczycielem i posiadam zniżkę na kolej, czy mogę kupić bilet NWK?

Tylko w sytuacji, gdy zakupi Pan bilet kolejowy w taryfie normalnej. W taryfie biletowej komunikacji miejskiej nie występuje ulga dla nauczycieli.

Jestem studentem i posiadam zniżkę na kolej, czy mogę kupić bilet NWK?

Tak, ponieważ zniżki obowiązują u obu przewoźników.

Posiadam Kartę Dużej Rodziny i związaną z nią zniżkę na kolej, czy mogę kupić bilet NWK?

Tylko w sytuacji zakupu biletu kolejowego w taryfie normalnej. W taryfie biletowej komunikacji miejskiej nie występuje ulga dla posiadaczy Karty Dużej Rodziny.

Kupiłem bilet miesięczny kolejowy za pomocą aplikacji mo-

bilnej Koleo, czy mogę kupić bilet NWK, jeśli go wydrukuję?

Nie, bilet ten można kupić jedynie w przypadku posiadania papierowego kolejowego biletu miesięcznego zakupionego w kasie kolejowej, automacie biletowym przewoźnika kolejowego lub u obsługi pociągu. Wydruki biletów zakupionych elektronicznie nie są akceptowane.

Mam bilet miesięczny kolejowy ważny do 15.09, czy mogę kupić bilet NWK od 2.09?

Tak, ważne jest, aby w momencie kontroli posiadać ważny bilet kolejowy w dwie strony, wystawiony dla odcinka, dla którego punktem początkowym i końcowym jest stacja lub przystanek kolejowy zawierający w swojej nazwie „Wrocław” bądź przystanek kolejowy „Iwiny”.

Mam bilet kolejowy z Leśnicy na Psie Pole, w jedną stronę jeżdżę pociągiem, a wracam komunikacją zbiorową, czy mogę kupić bilet NWK, cena biletu w jedną stronę wynosi więcej niż 104 zł.

Nie, bilety kolejowe muszą spełniać wszystkie wymienione w uchwale warunki łącznie, tj. w tej sytuacji, aby skorzystać z oferty, bilet kolejowy powinien być w obie strony (tam i z powrotem).

Jestem mieszkańcem Wrocławia z aktywnym statusem Nasz Wrocław i dojeżdżam do Obornik Śląskich do pracy, czy mogę kupić bilet NWK?

Tak, ale tylko w przypadku zakupu osobnych biletów kolejowych na odcinek wrocławski oraz na pozostałą trasę. W takiej sytuacji optymalnym rozwiązaniem będzie zakup biletu aglomeracyjnego.

Jestem uczniem, dotychczas w granicach Wrocławia jeździłem pociągiem za darmo, jak teraz wygląda moja sytuacja?

Obecnie uczniowie nadal korzystają z komunikacji miejskiej bezpłatnie, a w przypadku korzystania z transportu kolejowego muszą kupić bilet kolejowy z przysługującą zniżką.

Wrocław rozmawia

Zmiany ważne dla organizacji pozarządowych

6 września wchodzi w życie kolejne przepisy ustawy o zapewnianiu dostępności. Od tego dnia wszystkie oferty składane przez NGO-sy w konkursach ogłaszanych przez gminę muszą uwzględniać działania wymagane wytycznymi o dostępności.

Zgodnie z wchodzącymi w życie zapisami Ustawy o zapewnianiu dostępności osobom ze szczególnymi potrzebami, miasto – jak każdy inny podmiot publiczny – chcąc zlecić realizację zadania finansowanego ze środków publicznych, będzie musiało określić w treści umowy warunki zapewnienia dostępności. To ważna zmiana dla setek wrocławskich NGO-sów. Organizacje będą musiały uwzględnić ją w swoich projektach, niezależnie od trybu, w jakim będą ubiegać się o środki. Chodzi o dostępność architektoniczną, cyfrową i informacyjno-komunikacyjną.

1. Architektoniczna. Obejmuje cztery wymogi minimalne. Po pierwsze: brak barier w przemieszczaniu się po budynkach – dla osób na wózkach czy słabo widzących. Po drugie: rozwiązania umożliwiające dostęp do wszystkich pomieszczeń, z wyjątkiem pomieszczeń technicznych. Po trzecie: umożliwienie wstępu do budynku osobie z specjalnie przeszkolonym psem asystującym. Po czwarte: zapewnienie osobom o ograniczonej mobilności lub percepcji możliwości ewakuacji.

Doznanie zmysłów – warsztaty ceramiczne dla osób z dysfunkcją wzroku, lipiec 2021

2. Cyfrowa. Polega na zapewnieniu funkcjonalności, kompatybilności, postrzegalności i zrozumiałości stron internetowych oraz aplikacji mobilnych. Szczegółowe zasady w tym zakresie określa załącznik do ustawy z dnia 4.04.2019 r. o dostępności cyfrowej stron in-

ternetowych i aplikacji mobilnych podmiotów publicznych.

3. Informacyjno-komunikacyjna. W minimalnym wymaganym zakresie, podobnie jak architektoniczna, obejmuje cztery warunki. Po pierwsze: należy zadbać, aby

w ramach realizacji zadania osoby ze szczególnymi potrzebami (np. głuche, niewidome) miały możliwość skorzystania z różnych form kontaktu i komunikowania się. Po

drugie: w salach konferencyjnych czy punktach obsługi należy zainstalować urządzenia wspomagające słyszenie dla osób słabo słyszających. Najczęściej stosowanym urządzeniem jest pętla indukcyjna. Po trzecie: na stronie internetowej, w opisie zleconego zadania powinniśmy zamieścić informację w tekście łatwym do czytania i rozumienia (ETR) i w polskim języku migowym (PJM). Po czwarte: na wniosek osoby ze szczególnymi potrzebami, powinniśmy umożliwić jej kontaktowanie się z nami w zakresie realizowanego zadania publicznego w wybrany przez nią sposób.

Dostęp alternatywny (np. kontakt telefoniczny, jeśli nie jest możliwe zapewnienie dostępności cyfrowej strony internetowej) musi być w świetle nowych przepisów traktowany wyłącznie jako sytuacja wyjątkowa.

Maciej Wołodko

Poradnik dla NGO-sów: i.wroclaw.pl/dla-wszystkich

Małe granty na lokalne działania – złóż wniosek

Do 15 września trwa nabór w Dolnośląskim Funduszu Małych Inicjatyw. O mikrodotacje w wysokości do 10 tys. zł mogą się starać grupy nieformalne i samopomocowe oraz młode organizacje pozarządowe (NGO) z całego Dolnego Śląska. Nie zwlekaj. Liczy się kolejność składania wniosków.

++++
++++

**DOLNOŚLĄSKI
FUNDUSZ
MAŁYCH
INICJATYW**

Jeśli macie pomysł na działanie lokalne albo chcecie zorganizować ciekawe wydarzenie – skorzystajcie z mikrodotacji. Nabór potrwa do 15.09.2021 r. Wsparcie finansowe i merytoryczne otrzyma minimum 30 młodych NGO-sów i 15 grup nieformalnych lub samopomocowych z Dolnego Śląska.

Warto się pospieszyć, bo liczy się kolejność składanych wniosków – do wyczerpania limitów w każdej ze ścieżek (w tym: 90 dla młodych organizacji pozarządowych oraz 90 dla grup nieformalnych i samopomocowych).

Minimalna kwota dofinansowania wynosi 7 tys. zł, a maksymalna 10 tys. zł. Wnioski składać możecie przy pomocy generatora, dostępnego na stronie www.generator.maleinicjatywy.pl

Grupy samopomocowe muszą składać się z minimum trzech pełnoletnich osób, mieszkających na Dolnym Śląsku, a ich działania powinny rozwiązywać problemy i zmieniać warunki życia członków grupy. Młode organizacje pozarządowe to – zgodnie z regulaminem programu te, które zostały wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego nie wcześniej

niż 60 miesięcy przed dniem złożenia wniosku o dotację. By wziąć udział w projekcie, NGO-sy muszą też mieć siedzibę na Dolnym Śląsku i roczny przychód niższy niż 30 tys. zł.

Projekt finansowany jest z programu NOWEFIO – Fundusz Inicjatyw Obywatelskich na lata 2021-30. Realizują go Dolnośląska Federacja Organizacji Pozarządowych, Stowarzyszenie Centrum ds. Katastrof i Klęsk Żywiolowych „Tratwa” i Fundacja Wspierania Organizacji Pozarządowych „Umbrella”.

Maciej Wołodko

Komunikacja

Zmiany w komunikacji

4-5.09 linie tramwajowe 3, 10, 20, 31 i 33 zostaną skrócone do pl. Strzegomskiego. W tym czasie na skrzyżowaniu ulic Legnickiej i Zachodniej budowane będą rozjazdy tymczasowe. Tramwaje wrócą na trasy 6.09.

Linie 3, 10 i 20 od pl. Strzegomskiego pojadą przez ulice Złotoryjską, Śrubową do pl. Orłąt Lwowskich i dalej w kierunku pl. Wróblewskiego, Biskupina i Oporowa. Linie 31 i 33 zostaną skierowane objazdem od pl. Orłąt Lwowskich przez nową trasę autobusowo-tramwajową, ulice Śrubową, Złotoryjską i Legnicką do pl. Strzegomskiego, a następnie pojadą przez ul. Legnicką i pl. Jana Pawła II w kierunku Gaju lub Sępólna.

Na odcinku ulic Legnickiej, Lotniczej i Kosmonautów zostanie uruchomiona zastępcza komunikacja autobusowa. Linia 710: pl. Jana Pawła II – Leśnica – pl. Solidarności; linia 731: pl. Jana Pawła II – Stadion Wrocław (Królewiecka) – pl. Solidarności (kursy przedłużone od placu Jana Pawła II); linia 733: pl. Jana Pawła II – Pilczyce – pl. Solidarności. Dodatkowo od 4.09 przez 2 miesiące autobusy linii 102 jadące z pętli przy ul. Grabowej w kierunku pl. Jana Pawła II pojadą objazdem od ul. Legnickiej przez ul. Poznańską do ul. Zachodniej z pominięciem przystanku „Głogowska”.

6.09 tramwaje linii 6, 7, 15 i 74 nie pojadą ul. Szewską. W g. 18.00–21.00 w kościele pw. św. Marii Magdaleny będzie trwał koncert. Tramwaje linii 6, 7 i 15 jadące od strony ul. Świdnickiej w kierunku pętli Kowale lub Poświętne zostaną skierowane objazdem od pl. Teatralnego przez ulice Teatralną, Skargi, pl. Dominikański, ul. Piaskową do ul. Grodzkiej z pominięciem przystanków na ulicach Widok i Szewskiej. Tramwaje linii 74 jadące od strony FAT-u w kierunku Osobowic zostaną skierowane objazdem od ul. Kazimierza Wielkiego przez pl. Dominikański, ul. Piaskową do ul. Grodzkiej z pominięciem przystanków zlokalizowanych na ul. Szewskiej.

Ile będzie kosztował ostatni odcinek TAT

Firma Skanska została wybrana w przetargu na budowę ostatniego odcinka trasy autobusowo-tramwajowej na Nowy Dwór. Zadanie ma zrealizować za ponad 72 miliony złotych.

Tak będzie wyglądała ul. Rogowska po ukończeniu Trasy Autobusowo-Tramwajowej na Nowy Dwór

– Obecnie trwa dalsza procedura. Przetarg trafi jeszcze do Urzędu Zamówień Publicznych, gdzie zostanie przeprowadzona kontrola uprzednia. To obowiązkowe dla zadań z dużym dofinansowaniem z Unii Europejskiej, a TAT jest dofinansowany w znacznym stopniu – mówi Krzysztof Świercz z Wrocławskich Inwestycji.

Rekordowe zainteresowanie

Ostatni odcinek Trasy Autobusowo-Tramwajowej chciało budować aż 13 firm. Wybrana została firma z dużym doświadczeniem, która ostatnio realizowała we Wrocławiu przebudowę ulic Obornickiej, Pełczyńskiej, Pęgowskiej i Zajązkowskiej.

Wykonawca w ramach zadania wybuduje blisko 2 km torowiska wzdłuż ulicy Rogowskiej, blisko 1,8 km drogi dla rowerów, 1,3 km ciągów pieszo-rowerowych oraz 2,8 km chodników. Ponadto powstaną przejazdy rowerowe, cztery pary przystanków komunikacji miejskiej. Na pętli, która zostanie wybudowana przy stacji Wrocław Nowy Dwór, powstaną dwa sta-

nowiska do ładowania autobusów elektrycznych.

W pobliżu wybudowany zostanie park&ride na 70 miejsc. Przebudowane zostaną także sieci podziemne i drenaż wzdłuż ulicy Rogowskiej.

Tramwajem w 2023 r.

Trasa Autobusowo-Tramwajowa łącząca plac Orłąt Lwowskich z Nowym Dworem ma powstać do 2023 r. Na odcinku 7 km mieszkańcy będą mieli do dyspozycji 15 par przystanków.

Pasażerowie korzystają już z pierwszego odcinka TAT od placu Orłąt Lwowskich do pętli przy WPP. Obecnie prace są prowadzone m.in. na ul. Strzegomskiej, powstaje także olbrzymi 160-metrowy wiadukt, którym tramwaje i autobusy przejadą bezkolizyjnie nad torami kolejowymi na wysokości ul. Wagonowej oraz Robotniczej.

Całkowity koszt inwestycji to ponad 300 mln zł, z czego prawie 110 mln zł to środki z Unii Europejskiej.

Redakcja

Harmonogram prac na pl. Jana Pawła II

Trwa remont jednego z najważniejszych węzłów komunikacyjnych. W ramach TORYwulacji MPK wymieni tam rozjazdy, łuki i skrzyżowania torów. Prace zostały podzielone na pięć etapów. Prace za 5,9 mln zł wykona Zakład Sieci i Zasilania sp. z o.o.

Pierwszy etap prac rozpoczął się od ul. Ruskiej pod koniec sierpnia

I etap: 28.08.2021–23.10.2021 – wymiana rozjazdu od ul. Ruskiej i św. Mikołaja. Tramwaje linii 3, 10, 20, 31, 33 będą kursowały – tak jak dotychczas – skręcając z ul. Legnickiej w Podwale (i odwrotnie).

II etap: 6.11–14.01.2022 – wymiana rozjazdu od ul. Legnickiej. Tramwaje będą kursowały we wszystkich pozostałych relacjach: Podwalem na wprost, a także w relacji skrajnej: od strony mostu Sikorskiego w ul. Ruską i z ul. św. Mikołaja w stronę mostu Sikorskiego.

III etap: 15.01.2022–25.03.2022 – wymiana skrzyżowania. Tramwaje będą kursowały w relacjach skrajnych, tj. od strony pl. Orłąt Lwowskich w ul. Legnicką (i z powrotem), od strony mostu Sikorskiego w ul. Legnicką (i z powrotem), od strony

ul. św. Mikołaja w stronę mostu Sikorskiego i od strony mostu Sikorskiego w ul. Ruską.

IV etap 26.03–20.05.2022 – wymiana rozjazdu od mostu Sikorskiego. Tramwaje będą kursowały prosto z ul. Legnickiej w stronę ul. Ruskiej, z ul. św. Mikołaja w stronę Legnickiej, oraz od strony placu Orłąt Lwowskich w Legnicką (i odwrotnie).

V etap: 21.05–08.07.2022 – wymiana rozjazdu od pl. Orłąt Lwowskich. Tramwaje będą kursowały z ul. św. Mikołaja w ul. Legnicką i w stronę mostu Sikorskiego, z ul. Legnickiej w stronę mostu Sikorskiego i w ul. Ruską i od mostu Sikorskiego w stronę Legnickiej i w stronę Ruskiej.

Redakcja

Idea paraolimpiady narodziła się we Wrocławiu

Pierwsze igrzyska paraolimpijskie wymyślił i współorganizował wrocławski lekarz Ludwig Guttman. Idea wybitnego neurochirurga rozkwitła. W rozgrywanej właśnie w Tokio letniej paraolimpiadzie bierze udział ponad 4400 sportowców z niepełnosprawnościami, w tym 11 wrocławian.

– Doktor Ludwig Guttman jest jednym z najbardziej znanych wrocławian na świecie. Powstały o nim filmy dokumentalne i fabularne. W serwisie filmowym Netflix wzmianka o Wrocławiu, padła właśnie przy okazji prezentacji filmu dokumentalnego o paraolimpijczykach i dokonaniach doktora Guttmanna – mówi Ewa Pluta z Muzeum Miejskiego Wrocławia.

Wybór specjalizacji

Guttman urodził się w 1899 r. w Toszku na Śląsku w rodzinie żydowskiego hotelarza. W roku 1918 wyjechał na studia medyczne do Wrocławia. – Breslau było silnym ośrodkiem akademickim, a uniwersytecka medycyna stała na bardzo wysokim poziomie – mówi Ewa Pluta. – Po roku studiów Guttman wyjechał do Freiburga i tam kontynuował naukę. Po uzyskaniu dyplomu wrócił do Wrocławia.

Przymierzał się do specjalizacji z pediatrii, jednak ostatecznie trafił do kliniki Otrfida Foerstera, wybitnego neurochirurga i skupił się na leczeniu osób z urazami rdzenia kręgowego.

– Mimo że niemiecka medycyna należała w tym okresie do najlepszych na świecie, to tego typu urazy uznawano za przypadki beznadziejne. Chorzy z uszkodzonym rdzeniem umierali na ogół w ciągu dwóch lat od wypadku z powodu nieleczonych

Doktor Ludwig Guttman pracował w latach 30. w szpitalu żydowskim przy dzisiejszej al. Wiśniowej

WIKIPEDIA (0), MMW (0)

cho- r ó b
współistnie-
jących – opowiada Pluta. Guttman opracował kompleksowy system opieki nad paraplegikami i tetrapalgikami. Podstawowym założeniem była rehabilitacja i aktywizacja chorych.

Kliniki doktora Guttmanna

Jeszcze w latach 20. neurochirurg wyjechał do pracy do Hamburga, jednak szybko wrócił do Wrocławia i objął szefostwo kliniki w szpitalu miejskim. Założył rodzinę, urodziło mu się dwoje dzieci. W 1933 r. po dojściu do władzy naziści ograniczyli pra-

wo do uprawiania niektórych zawodów osobom pochodzenia żydowskiego. Dotyczyło to także lekarzy. Guttman przeniósł się do szpitala żydowskiego przy dzisiejszej ul. Wiśniowej.

Ewa Pluta: – Po wydarzeniach Nocy Kryształowej i kolejnych szykanach wobec Żydów, Guttman w 1939 r. wyjechał z rodziną do Wielkiej Brytanii.

Na Wyspach nie mógł leczyć, nie miał uprawnień zawodowych, poświęcił się nauce. Dopiero po kilku latach otrzymał ofertę stworzenia oddziału dla paraplegików w Stoke Mandeville w środkowej Anglii. Ewa Pluta:

– W czasie II wojny było mnóstwo młodych ludzi z urazami kręgosłupa. Guttman zgodził się na objęcie kliniki, ale na swoich warunkach. Dbał o aktywną rehabilitację chorych, jedną z metod był sport. W latach 40. zorganizował pierwsze zawody, jeszcze tylko przyszpitalne.

Pierwsze zawody

Pierwsze zawody, formalnie jeszcze nie jako paraolimpiada, zorganizowano w 1960 r. w Rzymie. Dopiero po kilkunastu latach stały się oficjalnym turniejem olimpijskim i dziś są drugim po Letnich Igrzyskach Olimpijskich największym multidyscyplinarnym

wydarzeniem sportowym. Dzisiaj w Tokio w kilkudziesięciu dyscyplinach startuje prawie 4,5 tys. sportowców z niepełnosprawnościami. Polacy po raz pierwszy wzięli udział w paraolimpiadzie w 1972 r.

Ludwig Guttman zmarł w 1980 r. w Wielkiej Brytanii. – Jego nazwisko jest przywoływane przy okazji każdej paraolimpiady. Dzisiaj jest jednym z najbardziej znanych wrocławian na świecie – mówi Ewa Pluta. W szpitalu przy ul. Fieldorfa jest tablica, która przypomina dokonania doktora Ludwiga Guttmanna.

Tomasz Wysocki

TOKIO 2020
24.08-5.09.2021

Wrocławianie w polskiej reprezentacji paraolimpijskiej

LEKKOATLETYKA

Lucyna Kornobys
(WZSN „Start” Wrocław) / srebro

Piotr Kosewicz
(WZSN „Start” Wrocław) / złoto

Marta Piotrowska
(WZSN „Start” Wrocław)

PIŁYWANIE

Igor Hrehorowicz
(WZSN „Start” Wrocław)

Oliwia Jabłońska
(WZSN „Start” Wrocław) / brąz

Wojciech Makowski
(AZS AWF Wrocław)

Alan Ogorzałek
(WZSN „Start” Wrocław)

PODNOSENIE CIĘŻARÓW

Sławomir Szymański
(WZSN „Start” Wrocław)

Mariusz Tomczyk
(WZSN „Start” Wrocław)

KAJAKARSTWO

Katarzyna Kozikowska
(WZSN „Start” Wrocław)

Jakub Tokarz
(WZSN „Start” Wrocław)

W dniu wydania biuletynu Polska jest na 24. miejscu w klasyfikacji medalowej z 18 medalami – 3 złote, 5 srebrnych, 10 brązowych. Wrocławianie zdobyli 3 z nich (oznaczone przy zawodniku).

Dla mieszkańca

Co należy wiedzieć przed wyborami do rad osiedli

Tegoroczne wybory do rad osiedli zaplanowane są na 17 października. Głosować może każdy obywatel Unii Europejskiej mieszkający we Wrocławiu. Jeśli nie masz zameldowania na swoim osiedlu, nic nie szkodzi. Wystarczy spełnić kilka warunków. Jakich? Poniższe vademecum wszystko powinno wyjaśnić.

KANDYDACIE, ZBIERZ MIN. 15 PODPISÓW I ZGŁOŚ SIĘ

**MIEJSKA KOMISJA WYBORCZA
PRZYJMUJE WNIOSKI OD KANDYDATÓW
NA RADNYCH OSIEDLI**

**PL. NOWY TARG 1-8, SALA 215
TEL. 71 777 99 70**

**6.09, 8.09, 10.09,
13.09, 15.09, 16.09**
GODZ. 15.30-17.00
17.09
GODZ. 15.30-18.00

Dla kandydatów: i.wroclaw.pl/kandydat-na-radnego

1. Kto może głosować?

Prawo do udziału w wyborach przysługuje obywatelom Polski i pozostałym krajów Unii Europejskiej, którzy najpóźniej w dniu wyborów ukończą 18 lat. Należy stale zamieszkiwać na terenie osiedla, w którym oddaje się swój głos, i być ujętym w stałym rejestrze wyborców na terenie swojego osiedla.

2. Czym jest stały rejestr wyborców?

Jest to rejestr, który obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Je-

śli jesteście obywatelami Polski zameldowanymi we Wrocławiu i nigdy nie wpisywaliście się do rejestru wyborców w innym mieście lub na innym osiedlu, nie musicie się tym przejmować. Jeśli jednak jesteście zameldowani na pobyt czasowy albo w ogóle nie macie meldunku, to nie ma was w stałym rejestrze wyborców.

W takim wypadku, aby wziąć udział w wyborach, musicie się do niego po prostu dopisać.

3. Jak dopisać się do stałego rejestru wyborców?

To nic trudnego, wystarczy złożyć wniosek w Wydziale Spraw Obywatelskich UMW lub w jednym z Centrów Obsługi Mieszkańca. Załącznikami do wniosku powinny być: kserokopia ważnego dowodu tożsamości i dowody na stałe zamieszkiwanie pod wskazanym we wniosku adresem. Najlepiej sprawdzą się tu umowy na wynajem mieszkania, opłacane przez nas rachunki lub potwierdzenie rozliczenia podatku we Wrocławiu (strona PIT-u, gdzie wskazany jest adres zamieszkania).

Co ważne, można być wpisanym wyłącznie do jednego stałego rejestru wyborców. Nie należy z tym zwlekać do ostatniej chwili. Każdy ma na to czas do 11 października.

Ważne! Każdy obywatel posiadający obywatelstwo kraju Unii Europejskiej chcący wziąć udział w głosowaniu musi dopisać się do stałego rejestru wyborców niezależnie, czy jest zameldowany na pobyt stały czy czasowy. Procedura wpisu do rejestru jest identyczna jak w przypadku obywateli Polski.

4. Nie jesteś pewny, czy znajdujesz się w stałym rejestrze wyborców? Sprawdź to.

Jeśli nie jesteś pewny, czy znajdujesz się w stałym rejestrze wyborców we Wrocławiu, możesz to sprawdzić. Wystarczy złożyć wniosek o udostępnienie rejestru wyborców. Podpisany dokument należy złożyć w Wydziale Spraw Obywatelskich w Dziale Ewidencji Ludności mieszczącym się przy ul. G. Zapolskiej 4 lub w którymś Centrum Obsługi Mieszkańca. Wnioski dostępne są w urzędach i na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miejskiego Wrocławia.

5. Kiedy iść na głosowanie?

Głosowanie odbędzie się w niedzielę 17 października. Lokale wyborcze otwarte będą od godz. 8.00 do 20.00. Lokalizacja poszczególnych obwodowych komisji wyborczych zostanie

podana w formie obwieszczeń w przestrzeni miejskiej, a także w serwisie specjalnym – jako wyszukiwarka lokali.

6. Co wziąć ze sobą?

Pamiętajmy, aby zabrać ze sobą dowód osobisty lub inny dokument ze zdjęciem, umożliwiający stwierdzenie tożsamości. Przed przystąpieniem do głosowania okażemy go obwodowej komisji wyborczej

6. Jak głosować, by głos był ważny?

Głosując stawiamy znak „x” (dwie przecinające się linie) w obrębie kratki z lewej strony obok nazwiska kandydata. Liczba postawionych znaków „x” nie może być większa niż liczba mandatów w okręgu wyborczym. Informacja o liczbie mandatów będzie umieszczona na kartach do głosowania i na obwieszczeniach Miejskiej Komisji Wyborczej.

7. Kiedy głos nie jest ważny?

Za nieważny uznaje się głos, jeżeli na karcie do głosowania postawiono znak „x” w kratce z lewej strony obok nazwisk większej liczby kandydatów niż wynosi liczba mandatów w okręgu wyborczym lub nie postawiono znaku „x” w kratce z lewej strony obok nazwiska żadnego kandydata. Nie można też dopisać kandydata na karcie do głosowania w dniu wyborów.

Redakcja

Świętuj i spisz się we wrzeźniu na ulicy Oławskiej

Urząd Statystyczny we Wrocławiu we współpracy z V Records są organizatorami Święta Ulicy Oławskiej. To wydarzenie społeczno-kulturalne, którego tematem przewodnim będzie w tym roku Narodowy Spis Powszechny Ludności i Mieszkań 2021.

Narodowy Spis Powszechny
Ludności i Mieszkań 2021

To właśnie wokół spisu powszechnego skupią się 11.09 takie aktywności, jak „Miasto liczb – historyczna gra miejska” (zapisy do 14.00), spacery miejskie z przewodnikami PTTK (11.00, 13.00 i 15.00), a także clownada, warsztaty edukacyjne, animacje artystyczne i sportowe ponad 20 partnerów wydarzenia. Są nimi np. Sztuka na Miejscu, Zarząd Osiedla Wrocław Stare

Miasto, Robocode, Stowarzyszenie Druga Runda, Czasoprzestrzeń i Festiwal WrOFFław, Wrocławska Akademia Pierwszej Pomocy, Stowarzyszenie Ostoja, Wrocławskie Centrum Seniora, 4Stars czy MDK Krzyki.

Odbędą się także koncerty: chóru i orkiestry dętej „Don Bosco” Marszałki (o 10.45), labelu V Sessions x Polished Funk & Jazz

(jazz o 12.30), Piotra Rachonia (jazz o 13.00), Francisca Tuana (indie pop o 14.00) i Rolanda Abreu & The Cuban Latin Jazz (latynoski jazz o 15.00). W programie także prezentacje artystyczne dzieci i młodzieży oraz wrocławskich seniorów.

Impreza odbędzie się w okolicy fontanny na ul. Oławskiej. Podczas święta będzie można się

spisać aż w trzech punktach. Wydarzenie uświetni również pojawienie się nowego wrocławskiego krasnala – Statystyka.

Spis w urzędzie i autobusie

We Wrocławiu można spisać się także w Urzędzie Miejskim oraz punktach mobilnych. Po mieście

jeżdżą także dwa SPISObusy. Zestawienie lokalizacji i terminów dostępne jest na stronie i.wroclaw.pl/punkty-spisowe.

Przypominamy, że udział w spisie jest obowiązkowy, a termin upływa 30.09. Najszybciej spisać się można przez internet na spis.gov.pl.

Redakcja

Unia Metropolii Polskich

Dzień Pustej Sali i jeden WF według pomysłu uczniów

Poprzedni rok szkolny był bardzo trudny dla uczniów, rodziców i nauczycieli. O planach Wrocławia na rok szkolny 2021/22 po długich miesiącach nauki zdalnej, a także izolacji rówieśniczej, z prezydentem Wrocławia Jackiem Sutrykiem, zasiadającym w radzie fundacji UMP, rozmawia Piotr Bera.

Prezydent Jacek Sutryk, socjolog po Uniwersytecie Wrocławskim, jest absolwentem Szkoły Podstawowej nr 9 im. Wincentego Pola przy ul. Nyskiej we Wrocławiu

Poprzedni rok szkolny był trudny dla uczniów i nauczycieli. W jaki sposób Wrocław przygotował się na 1 września?

Opracowaliśmy i uaktualniliśmy regulaminy, procedury i zasady funkcjonowania naszych placówek edukacyjnych. Współpracując z Państwowym Powiatowym Inspektorem Sanitarnym, stworzyliśmy formularz zgłoszenia i wniosek na ewentualność zawieszenia zajęć w placówce. Słowem: przyszykowaliśmy się na każdy scenariusz organizowania zajęć, tak aby zapewnić wszystkim dzieciom i uczniom bezpieczne warunki do nauki.

Psychologowie podkreślają, że największą trudnością w powrocie uczniów do szkół będzie readaptacja. Izolacja i brak kontaktu z rówieśnikami mogły źle wpłynąć na dzieci i młodzież. Czy Wrocław ma program pomocowy dla uczniów gorzej radzących sobie z powrotem do klas?

By ułatwić proces reintegracji, podjęliśmy wiele działań w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom, rodzicom

i nauczycielom w związku z powrotem po okresie nauki zdalnej. Takim przykładem jest program „Aktywnie przeciw pandemii”. Tworzą go trzy filary: aktywność fizyczna, nowe metody pracy i higiena cyfrowa.

➤ W mojej ocenie Wrocław dał sobie radę w pandemicznym roku szkolnym, dzięki ciężkiej pracy nauczycieli, rodziców i – oczywiście – uczniów.

Na czym ten program będzie polegał?

W zakresie aktywności fizycznej planowane są działania zachęcające i motywujące uczniów do niej w ramach zajęć WF. Drugi priorytet, czyli nowe metody pracy, obejmuje między innymi pomoc psychologiczno-pedagogiczną dla nauczycieli i specjalistów po pandemii, jak również wsparcie terapeutyczne w ramach sieci współpracy ze szkołami i placówkami oświatowymi. Trzeci priorytet to higiena cyfrowa,

czyli przeciwdziałanie negatywnym skutkom nadużywania urządzeń cyfrowych i internetu. Ważna będzie gimnastyka dla umysłu i ciała – kreatywne narzędzia dla uczniów, ćwiczące umiejętność utrzymania zdrowej realizacji z technologią.

Lekarze alarmują, że młodzież po roku siedzenia w domu ma sporo problemów zdrowotnych – od nadwagi po bóle kręgosłupa. W jaki sposób zachęcić młodzież do ponownego uprawiania sportu?

Wiemy, że kluczem będzie zachęcenie młodzieży do odejścia od komputerów, telefonów etc. W pewnym sensie przyzwyczaili się do tego, bo nie było innych możliwości spędzania czasu – lockdown na to nie pozwalał.

Musimy stwarzać warunki do tego, aby motywować wszystkich uczniów do uczestnictwa w zajęciach WF, a także ograniczyć liczbę zwolnień z tego przedmiotu. W tym celu raz w miesiącu zajęcia WF będą przeprowadzane według pomysłu uczniów. Dodatkowo do 30 grudnia będziemy prowadzić kampanię

„Wroaktywni”, która skierowana jest do rodziców, uczniów i nauczycieli. W szkołach promowany będzie nawyk nawadniania organizmu w celu poprawy utrzymania wydolności fizycznej.

Zorganizujemy również „Dzień Pustej Sali”, podczas którego dzieci z wrocławskich przedszkoli spędzą czas w okolicznych parkach i na terenach zielonych – wśród natury. Pierwszy „Dzień Pustej Sali” zaplanowaliśmy na 20 września, kiedy też przypada Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka.

Jak pan ocenia rok nauki zdalnej?

Wrocław sobie poradził. Nauka zdalna od samego początku była dla nas wyzwaniem – musieliśmy zreorganizować system prowadzenia zajęć i dostosować go do nowych potrzeb rodziców i dzieci. Udało się rozwinąć jeszcze bardziej Wrocławską Platformę Edukacyjną, która wspierała każdy tryb pracy, jaki mógł wystąpić w szkołach, zarówno zdalny, jak i hybrydowy. Dla nauczycieli rozszerzyliśmy ofertę

np. poprzez zaproponowanie nowych metod pracy, udostępnienie materiałów dydaktycznych do zajęć on-line i szkoleń, organizowanych przez Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli. Pod koniec zeszłego roku dla wszystkich użytkowników WPE uruchomiliśmy e-Czytelnię.

To nowy moduł Wrocławskiego Systemu Bibliotek Szkolnych, który rozszerza usługi biblioteczne, dostosowując ofertę bibliotek szkolnych do potrzeb współczesnego czytelnika. E-Czytelnia umożliwia dostęp do prawie 8 tysięcy publikacji. Nowoczesne technologie z pewnością pomagają uczniom w zdobywaniu wiedzy, niemniej nie możemy zapominać o równie ważnym kontakcie ucznia z nauczycielem.

W mojej ocenie Wrocław dał sobie radę w trudnym roku pandemicznym, dzięki ciężkiej pracy nauczycieli, rodziców i – oczywiście – uczniów.

Rozmawiał Piotr Bera

Aktywnie przeciw pandemii – takie jest robocze hasło na nowy rok szkolny 2021/22 Departamentu Edukacji Urzędu Miejskiego Wrocławia. Pandemia nadal nie została odwołana, a po nauce zdalnej i izolacji uczniowie jeszcze dochodzą do siebie. Dlatego nauczyciele postawią na trzy priorytety działania: aktywność fizyczną, nowe metody pracy i higienę cyfrową. Na czym to będzie polegało?

1. Ruch i woda równa się pewna uroda

Co najlepiej gasi pragnienie? Poprawia humor? Nie sok, nie herbata, lecz woda. Dlatego nauczyciele w tym roku będą przypominali swoim uczniom o nawadnianiu organizmu, tłumacząc, dlaczego to takie ważne. We Wrocławiu do picia nadaje się nawet woda z kranu. Pracownicy spółki MPWiK zachęcają: #PijKranowke (www.pijkranowke.pl), bo jest zdrowa, bezpieczna i tania. 1 l kosztuje mniej niż 1 gr. „Każdy, kto ma pewność, że instalacja wewnętrzna budynku jest w dobrym stanie, może śmiało pić wodę z kranu” – zachęcają wodociągowcy. Jeśli jeszcze jesteś nieprzekonany, spraw dziecku butelkę z filtrem. Będzie superbezpieczne i zdobędzie pożyteczny gadżet.

2. Dzień Pustej Sali

Przedszkolaki umieją pracować przy stolikach, ale lubią też zabawy na podłodze na dywanie. Chętnie też wychodzą na podwórko, bo tam można się wybiegać, wykrzyknąć i zaostrzyć apetyt na świeżym powietrzu. W tym roku szkolnym od czasu do czasu nauczyciel opuści z nimi salę

niemal na cały dzień i pójdzie do parku. Będą wtedy zabawy autorstwa Ośrod-

ka Działań Ekologicznych i menu piknikowe. Pierwszy taki dzień we Wrocławiu przypadnie w poniedziałek 20 września w Ogólnopolski Dzień Przedszkolaka. Ale mają być też kolejne.

3. WF jest OK

Wroaktywni – chodź na WF. Będzie kampania we wrześniu i październiku skierowana do rodziców, nauczycieli i uczniów, by zmniejszyć liczbę zwolnień z WF-u.

Ja i mój WF, czyli każdy lubi czasem porządzić. Raz w miesiącu uczniowie zdecydować, co się będzie działo na zajęciach WF. Poprowadzą też część (rozgrzewka lub gra) takiej lekcji. Będą mogli też proponować nowe zasady zabaw i gier.

Wrocławscy wuefiści dzieciom. Nauczyciele WF-u dostaną też propozycję 22 programów zajęć, powstałych we współpracy z doświadczonymi praktykami.

4. Zuch w akcji

Propozycja dla przedszkolaków. W każdym miesiącu maluchy zdobywają inną sprawność z zakresu działań przyrodniczych lub społecznych.

5. Proszę mamy, oto Akademia Krokieta i Lamy

Platforma edukacyjna promująca zdrowy styl życia i aktywne spędzanie czasu wolnego. Dla przedszkolaków i uczniów kl. I-III SP. Już Arystoteles zauważył, że więcej wchodzi do głowy, gdy człowiek się rusza. Swoich uczniów nazywał perypatetykami, bo zdobywali wiedzę, prowadząc dyskusje filozoficzne na spacerach. Nikt tak nie rozumie dziadka Arystotelesa, jak najmłodszy wrocławianin zaczynający przygodę z edukacją. Stąd pomysł departamentu edukacji na program Nauka w ruchu.

Do tego EDUrozrywka, czyli edukacja i rozrywka jednocześnie. Będą ekrany multimedialne, ale też zabawy ruchowe, karty pracy do każdego tematu i trochę rytmiki.

6. Młodzi Aktywnie ZMOBILIZOWANI

Dla przedszkolaków, podstawówkowiczów i młodzieży ze szkół średnich. Mniej usług Mama i Tata TAXI, więcej UTO: Urządzeń Transportu Osobistego. Jakich? Hulajnoga, rower, rolki. No i niezawodne własne nogi. Dla utrzymania formy należy dziennie przejść co najmniej 6 tys. kroków, a najlepiej – 10 tys. i więcej. Nauczyciele będą mówili, jak bezpiecznie dotrzeć do szkoły.

7. Pociąg do ruchu – aktywny przystanek świetlica

Wsparcie nauczycieli przez WCDN w uatrakcyjnieniu zajęć świetlicowych. Aktywne świetlice, dbające przez gry i zabawy ruchowe o prawidłowy rozwój fizyczny ucznia będą dostawać specjalne certyfikaty.

Hurra, z szkoły

1. Metoda projektu

Najpierw WCDN (Wrocławskie Centrum Doskonalenia Nauczycieli) przeprowadzi szkolenia dla nauczycieli przybliżające i przypominające metodę projektu, a później poznają ją uczniowie. Wymyślił ją pedagog i filozof William H. Kilpatrick z Nowego Jorku. Główną jej zasadą jest, że uczniowie samodzielnie zdobywają wiadomości i sprawdzają swoje umiejętności w sytuacjach życiowych.

2. Wsparcie terapeutyczne

Oferta w zakresie współpracy przedmiotowej i problemów wychowawczych dla nauczycieli świetlic, pedagogów i wychowawców. Cykliczne spotkania w WCDN w gronie specjalistów.

3. Myśl krytycznie – działaj sprawnie

Nowoczesna szkoła dla ucznia. Pogłębienie wiedzy na temat kompetencji proinnowacyjnych w praktyce szkolnej. Pilo-

taż w kilku szkołach podstawowych.

4. Mali Wspaniali

Program imprez sportowych dla przedszkolaków.

5. Współpraca z fundacjami

Rozwijanie świadomości ekologicznej wśród młodzieży: ochrona przyrody, czyste powietrze. Warsztaty wśród zieleni z uczeniem się zasad prawidłowego recyklingu.

6. Pies w szkole

Po pierwsze: aktywność fizyczna

Po drugie: nowe metody pracy

nów ta!

Czerwcowy pilotaż w SP nr 84 przy ul. Górnickiego (mops Drops w bibliotece) i III LO przy ul. Składowej (wielorasowce Czarasz, Miedziak i Chili) pokazał, że pies jako towarzysz zabaw wpływa na uczniów uspokajająco. Nie tylko zabawy podczas przerw, ale nawet cicha obecność czworonoga podczas lekcji obniża poziom stresu i sprzyja nauce. O możliwość pojawienia się psiego pedagoga w twojej szkole, spytaj dyrektora.

ści, budowania i wzmacniania motywacji.

7. Dbałość o kondycję psychoemocjonalną

Rozwijanie postaw nauczycieli stymulujących uważność uczniów. Pomoc uczniom w radzeniu sobie z agresją lub złością. WCDN proponuje szkolenia z zakresu ART (treningu zastępowania agresji).

8. Większe poczucie pewności siebie

WCDN dla nauczycieli i dyrektorów szkół przygotowuje warsztaty z zakresu: skuteczności komunikacji, trudnej konfrontacji, słuchania i rozumienia odmiennej perspektywy, zarządzania emocjami zespołu, rodziców i uczniów, posługiwania się językiem potrzeb i korzy-

Czy wiesz, że...

84 580

tytu przedszkolaków i uczniów rozpoczyna rok szkolny 2021/22 w placówkach miejskich we Wrocławiu

15 849 tyle dzieci uczęszcza do przedszkoli we Wrocławiu

43 877 tylu uczniów chodzi do szkół podstawowych we Wrocławiu

24 296 tyle młodzieży uczy się w liceach, technikach i szkołach branżowych we Wrocławiu

1. Cyfrowy balans potrzebny od zaraz

Cel: równowaga pomiędzy byciem online a offline – szkolenia dla nauczycieli i narzędzia dla ćwiczenia higieny cyfrowej dla uczniów. Zapobieganie obniżeniu koncentracji i uwagi. Słowem: jak korzystać z urządzeń multimedialnych, by były tylko potrzebnym nowoczesnym narzędziem, a nie naszym osobistym wampirem energetycznym, wysysającym siły życiowe.

2. Gimnastyka dla umysłu i ciała

Szkolenia dla nauczycieli prowadzone przez ekspertów w zakresie poznania technik higieny cyfrowej. Kreatywne narzędzia dla uczniów, ćwiczące umiejętność utrzymania zdrowej relacji z technologią.

3. Wrocławska Platforma Edukacyjna

Sprawdzone rozwiązania wrocławskiej edukacji. Liczba uczniów korzystających z WPE to 56 tys. kont, nauczycieli – blisko 10 tys. kont. Oszczędność czasu i zwiększenie efektywności pracy. Możliwość kontaktu z rodzicami online przez dziennik elektroniczny.

4. E-usługi we wrocławskiej oświacie

Udogodnienia cyfrowe: profil zaufany, węzeł krajowy, dostępność cyfrowa, skrzynka ESP. Sposób na skrócenie czasu spędzanego przy urządzeniach elektronicznych.

3

Po trzecie: **higiena cyfrowa**

5. Przedszkolaki bezpieczne online

Cykl zajęć dla dzieci pn. „Tydzień technologiczny w przedszkolach”. Spotkania z rodzicami-specjalistami: informatycy, policjanci, eksperci ds. higieny cyfrowej. Dzień Bezpiecznego Internetu.

6. Kreatywna nuda

Dla przedszkoli. Uświadomienie rodzicom, że nuda może wpływać na kreatywność dzieci. Propozycje szukania przez dziecko rozwiązań zabaw jako wsparcie rozwoju samodzielności dziecka. Karty pracy „Jak prawidłowo posługiwać się internetem”.

7. Modelowe szkoły w Chmurze

Nowe modele uczenia się i nauczania plus podnoszenie kompetencji cyfrowych nauczycieli. Nowe sposoby komunikacji i współpracy pomiędzy nauczycielami, pracownikami, uczniami i rodzicami. Doskonalenie warsztatu pracy z wykorzystaniem nowych technologii. Pilotażowy program we współpracy z Microsoft w następujących placówkach:

- ZS-P nr 21 przy ul. Kłodzkiej,
- SP nr 9 przy ul. Nyskiej,
- SP nr 42 przy ul. Wałbrzyskiej,
- SP nr 44 przy ul. Wilanowskiej,
- SP nr 85 przy ul. Traugutta,
- SP nr 90 przy ul. Orzechowej,
- II LO przy ul. Parkowej,
- III LO przy ul. Składowej,
- XV LO przy ul. Wojrowickiej,
- XVII LO przy ul. Tęczowej
- Centrum Kształcenia Zawodowego przy ul. Strzegomskiej.

Z miasta

Uczniowie wrócili do wyremontowanych szkół

Wakacje to czas odpoczynku dla uczniów, ale także okres remontów w placówkach oświatowych. Wszystko po to, by rok szkolny rozpocząć w odnowionych salach, cieszyć się nowym placem zabaw i wyremontowanym boiskiem. Gdzie malowano, odświeżano, a gdzie rozbudowywano?

Wydatki na edukację to istotna część budżetu miasta. Władze Wrocławia rocznie planują na ten cel wydać 1,5 mld zł. Środki te przeznaczone są przede wszystkim na utrzymanie placówek, nowe szkoły i przedszkola oraz właśnie na rozbudowę i remonty tych już działających. Dobrym na to momentem są wakacje.

Nowe dachy, okna i drzwi za 4 mln zł

1 września do przedszkoli i szkół wróciło ponad 85 tys. dzieci i młodzieży. Spora ich część do nowo wyremontowanych placówek, które w czasie wakacji bardzo się zmieniły. Miasto przeznaczyło bowiem na przebudowy i niezbędne prace remontowe w blisko 40 szkołach i przedszkolach ponad 4 mln zł.

– Zakres prac był bardzo różny. W jednych malowano korytarze, odnawiano sale lekcyjne, wymieniano okna i drzwi, w innych remontowano dachy i węzły sanitarne – wylicza Marcin Miedziński z Departamentu Edukacji UM we Wrocławiu. – Najważniejsze, że wszystkie remonty znacząco wpłynęły na poprawę funkcjonalności tych obiektów, a co za tym idzie na poprawę komfortu dzieci i nauczycieli – dodaje.

Nowe podłogi ma teraz między innymi Przedszkole nr 82 przy ul. Bończyka, Przedszkole nr 102 przy

TOMASZ HOŁOD (3)

ul. Litomskiej i IV LO przy ul. Świstackiego. Drzwi wymieniano np. w Zespole Szkolno-Przedszkolnym nr 17 przy ul. Wieczystej. Uczniowie SP nr 73 przy ul. Glinianej będą mogli korzystać z odnowionego placu zabaw. W ich szkole pojawiło się również oświetlenie ledowe. Poza tym, sanitariaty Przedszkola

nr 149 „Tęczowa Polanka” przy ul. Obornickiej przeszły gruntowny remont, a w Zespole Szkół nr 16 przy ul. Hutniczej zostały dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnościami.

Z kolei na terenie Przedszkola nr 5 przy ul. Dźwirzyńskiej wykonano

prace termoizolacyjne dachu i całego budynku, kolorową elewację, wymieniono rynny, okna i drzwi. Wybudowano też nowy wiatrołap wraz z niezbędnymi instalacjami. W okresie wakacji zakończył się m.in. remont części sportowej przy I LO przy ul. Poniatowskiego we Wrocławiu.

– Mamy już odnowione boisko z nawierzchnią tartanową, które przystosowane jest do gry w piłkę ręczną i streetballa. Jest też zewnętrzna siłownia, z której, mamy nadzieję, młodzież będzie chętnie korzystać – opowiada Marek Sempik, dyrektor I LO. – Odremontowaliśmy też sale lekcyjne i pomieszczenia administracyjne. Teraz trwają jeszcze prace remontowe w naszej auli. Ich zakończenie planowane jest jeszcze we wrześniu – dodaje.

Trzy wielkie inwestycje

Jednak największymi inwestycjami zakończonymi w okresie letnim były rozbudowa budynku Zespołu Szkolno-Przedszkolnego nr 5 przy ul. Osobowickiej – warta 22 mln zł oraz rozbudowa SP nr 99 przy ul. Głębczyckiej – warta ponad 15 mln zł. – Rozbudowa była konieczna, bo zrobiło się już za ciasno – tłumaczy Jerzy Podgórski, dyrektor ZSP nr 5. – Teraz szkoła jest trzy razy większa. Od nowego roku będziemy mieli 15 klas, czyli w sumie ok. 300 uczniów. W przedszkolu, które mieściło się naprzeciwko szkoły, 150 dzieci – dodaje dyrektor.

Na Złotnikach, przy ul. Dębickiej działa już nowe Przedszkole nr 24 dla 8 grup, czyli 200 dzieci. Koszt tej inwestycji to 9 mln zł.

Monika Dubec

Patrol SM w okolicy SP nr 2 przy ul. Komuny Paryskiej

Patrole SM przed pierwszą lekcją

25 wrocławskich podstawówek zostało wytypowanych do akcji Bezpieczna szkoła. Codziennie od poniedziałku do piątku w g. 7.30 - 8.15 strażnicy miejscy będą pilnować przejść dla pieszych w okolicach szkół. Chcą uświadomić kierowcom, że muszą tutaj uważać na najmłodszych uczniów.

Zależy nam na tym, by dać prowadzącym samochody sygnał, że właśnie w tym miejscu znajduje się przejście dla dzieci idących do szkoły – tłumaczy Waldemar Forsyjak, zastępca komendanta Straży Miejskiej Wrocławia. – Powinni zwolnić i zachować szczególną ostrożność – podkreśla.

Dotyczy to także samych pieszych, czyli dzieci i ich rodziców. – Nie spieszymy się, nie wbiegamy. Bądźmy uważni. Przechodźmy przez przejście w sposób rozważny i bezpieczny – radzi Forsyjak. I zapowia-

da, że patrole SM będą kontrolować też sposób parkowania w pobliżu szkół. – Często zdarza się, że pojazdy ograniczają zarówno pieszym, jak i innym kierowcom widoczność i stwarzają zagrożenie – tłumaczy Forsyjak. Takie samochody mogą zostać odholowane, a kierowcy ukarani mandatem.

Zwiększone zagrożenie komunikacyjne, według strażników, występuje przed 25 wrocławskimi szkołami. 2 i 3.09 patrole SM znajdą się przed 11 placówkami: ZS-P nr 11 i 20, a tak-

że przed SP: 2, 34, 42, 45, 67, 72, 77, 83 i 98. W sumie patrole znajdą się przed 25 szkołami. Na stałe będą pojawiać się przed czterema: SP 34, SP 45, SP 77 i ZS-P nr 20. Przed resztą – rotacyjnie.

Program „Bezpieczna droga do szkoły” jest realizowany przez Biuro Zrównoważonej Mobilności Urzędu Miejskiego Wrocławia, Officer Piesz, Zarząd Dróg i Utrzymania Miasta we Wrocławiu i Straż Miejską.

Anna Aleksandrowicz

Nasze osiedla

BOREK

Odbudują Grzybek z parku Południowego

Urokliwa altana ze wzgórza Bendera z parku Południowego zostanie odbudowana. Jej wysokość z cokołem wyniesie 10 m, budulcem ma być drewno modrzewiowe. Zarząd Zieleni Miejskiej czeka na wyłonienie wykonawcy do 8 września.

Pieniądze na budowę altany dał ponad sto lat temu bankier Karl Gideon von Wallenberg-Pachaly, którego pałac rodzinny możemy podziwiać pod adresem ul. Szajnochy 10. Wzgórze Bendera nazwane zostało tak z kolei na cześć Georga Bendera, nadburmistrza Wrocławia z lat 1891-1912.

Na planie sześciokąta

Był to obiekt o konstrukcji drewnianej, wzniesiony na murem z cokołem, na planie sześciokąta. Połączenia elementów drewnianych były wykonane za pomocą tradycyjnych złączy ciesielskich. Jedynie przy montażu kleszczy zastosowano stalowe śruby.

Pokrycie dachu było pierwotnie wykonane z blachy. Później zastąpiono je papą, a w ostatnim okresie istnienia altany – drewnianym gontem.

W wytycznych dla wykonawcy nowej altany czytamy, że drewnianą konstrukcję należy wykonać z drewna modrzewiowego. Do wykonywania pokrycia – zastosować łączniki ze stali nierdzewnej lub ocynkowanej. Pokrycie iglicy trzeba wykonać z jednego arkusza blachy cynkowo-tytanowej i po nałożeniu na iglicę – połączyć z pokryciem dachu przez lutowanie.

Przetarg na odbudowę

Od trzech lat w miejscu altany widać tylko murem z cokołem z kamiennymi stopniami.

Drewnianą konstrukcję wyczynkową, zbudowaną na przełomie XIX i XX w. dla podziwiania panoramy Wrocławia i Masywu Ślęży, w sierpniu 2018 r. podpalili nieznanymi sprawcami. Zarząd Zieleni Miejskiej ogłosił właśnie przetarg na wykonawcę odbudowy. Na oferty czeka do 8.09. Po podpisaniu umowy nowa altana, zwana przez wrocławian obecnie nie pawil-

Tak wyglądała altana z tzw. wzgórza Bendera przed 2018 rokiem

nem Wallenberga, lecz Grzybkiem lub Grzybem, powinna się pojawić w niecałe trzy miesiące.

Anna Aleksandrowicz

Stare Miasto: rozpoznaj ptaki

Kawka czy wrona, czyli jak poznać ptaka tylko z ogona. Można po ogonie, ale łatwiej po kolorze dzioba i oczu. Ogród botaniczny zaprasza na jesienne spotkanie z ptakami. Bezpłatne warsztaty ornitologiczne: obserwacja ptaków przy karmnikach, łapanie ptaków w sieci ornitologiczne i ich obrączkowanie, poszukiwanie ptasich gniazd. Ponadto konkursy dla dzieci i dorosłych. Obowiązują zapisy. Kontakt: Wojciech Basiński, e-mail: wojciech.basinski@uwr.edu.pl, tel. (71) 322 59 57 w. 14. Czas i miejsce: 5.09 (niedziela), Ogród Botaniczny UW, ul. Sienkiewicza 23.

Sąsiedzki spacer po Różance

Poszukiwania jednego z „Kamieni Stulecia” i miejsca, skąd odjeżdżała kolej wąskotorowa. Próba docenienia specyficznego piękna tzw. kostki polskiej. Do tego ciekawa, choć tragiczna historia Miss Universe. Szykuje się dobra zabawa dla miłośników historii, architektury i przyrody. Spacer po Różance z Szymonem Maraszewskim jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy. Wycieczka rozpocznie się 4.09 (sobota) o g. 11.00. Organizator to Strefa Kultury Wrocław. Projekt dofinansowano ze środków Muzeum Historii Polski w Warszawie w ramach programu Patriotyzm Jutra.

Osiedlowy festyn na Księżu

Zespół Konarski Band, dmuchańce, fotobudka, popcorn, lody, wata cukrowa i dużo smacznego jedzenia – oto główne atrakcje festynu osiedlowego, organizowanego przez Zarząd Osiedla Księżu. Gry i zabawy dla dzieci z animatorem. Miejsce: Osada Bar, czyli letni bar przy Dawnej Pralni, ul. Krakowska 180. Czas: 4.09 (sobota), od 14.00 do 22.00.

PSIE POLE

Rozsmakuj się w potrawach wielu kultur

Weź udział w bezpłatnych warsztatach kulinarnych oraz stolarskich i wyrusz w kulinarną podróż po świecie – zachęcają organizatorzy, czyli Strefa Kultury i Mikrogranty. Można zapisać się na sałatkę śledziową lub falafel.

Zapisy na warsztaty | 1.wroclaw.pl/smaki-psiego-pola

Światło w lodówce, czyli Karłowice gotują się do niemarnowania

Projekt Marty Morawskiej „Rozsmakuj się w Psim Polu”, realizowany w ramach 26. Mikrograntów, składa się z 8 spotkań kulinarnych i spotkania stolarskiego, jednak zapisy będą wypuszczane partiami. Aktualnie organizatorzy zapraszają na wspólne przyrządzenie: sałatki śledziowej, falafela, pad thaia i mango sticky rice.

70 krajów, 5 kontynentów

Prowadzącym warsztaty kulinarne jest Piotr Łącki – psycholog, przewodnik po Wrocławiu i zapalony podróżnik, niepotrafiący usiedzieć w miejscu. Odwiedził ponad 70 krajów na 5 kontynentach. Zaproponuje przygotowanie potraw z Syrii, Indii, Tajlandii, Japonii, Meksyku i Ukrainy. Na koniec projektu powstanie broszura zbierająca najciekawsze przepisy.

Harmonogram wydarzeń

Wszystkie warsztaty będą trwały od 17.00 do 19.00 w Starej Piekarni, ul. Bolesława Krzywoustego 310a: ■ **2.09** Przedwojenny Wrocław – sałatka śledziowa, ■ **9.09** Na Bliskim Wschodzie – falafel, ■ **16.09** W raj uśmiechu – pad thai, ■ **23.09** Na nocnym targu – mango sticky rice, ■ **30.09** W kraju długowieczności – japońskie onigiri (zapisy od 16.09), ■ **7.10** Meksyk od wybrzeża do wybrzeża – tacos (zapisy od 16.09), ■ **14.10** W największej demokracji świata – paneer tikka masala (zapisy od 30.09), ■ **21.10** Syrniki ze Wschodu – syrniki (zapisy od 30.09). Warsztat stolarski – drewniane podkładki pod kubki – ■ **12.10** (zapisy od 28.09), CAL Psie Pole – Zawidawie, ul. Kielczowska 43/6.

Anna Aleksandrowicz

XXX Forum Ekonomiczne w Karpaczu

Przemysł 4.0 i sztuczna inteligencja zmienią miasta

W ramach Forum Ekonomicznego w Karpaczu odbędzie się panel dyskusyjny poświęcony tematyce sztucznej inteligencji, którego organizatorem jest Biuro Współpracy z Uczelniami Wyższymi UMW. Ważnym punktem programu będzie także dyskusja na temat Przemysłu 4.0 przygotowana przez Agencję Rozwoju Aglomeracji Wrocławskiej.

Czy coraz intensywniejsze wkraczanie technologii sztucznej inteligencji w bieżące życie nas wszystkich zmieni oblicze miast? Kto na tych zjawiskach skorzysta, a jakie są zagrożenia? Czy miasta będą potrzebować wyspecjalizowanych urzędników do spraw sztucznej inteligencji i przetwarzania ogromnych zbiorów danych? – Panel będzie podsumowaniem czterech seminariów eksperckich zrealizowanych dotąd przez samorząd Wrocławia poświęconych zjawiskom sztucznej inteligencji i ich wpływowi na rozwój miast – mówi Tomasz Janoś, dyrektor Biura Współpracy z Uczelniami Wyższymi. – Nasi paneliści będą starali się odpowiedzieć na pytanie, czy władze miast już dziś powinny w nadzwyczajny sposób mobilizować siły wobec spodziewanych zmian – dodaje.

prof. Tomasz Kajdanowicz z PW

W panelu wezmą udział: Paulina Nowicka, pełnomocnik prezydenta m.st. Warszawy ds. strategii rozwoju miasta; Sylwester Szczepaniak, koordynator ds. społeczeństwa informacyjnego i Smart City, Unia Metropolii Polskich; dr hab. Tomasz Kajdanowicz, kierownik Katedry Sztucznej Inteligencji Politechniki Wrocławskiej; Konrad Fuławka, Innovation Operational Officer, Nokia Gara-

SHUTTERSTOCK (1), MICHAŁ WIĄCEK (1), BYTELAKE (1)

ge; Jakub Mazur, wiceprezydent Wrocławia.

AI i samorządy

Wyzwania sztucznej inteligencji (AI) w kontekście działań samorządów to coraz bardziej aktualna kwestia. W życiu publicznym coraz częściej pojawiają się zagadnienia, dotyczące technologii AI, pozyskiwania wiedzy i podejmowania decyzji w oparciu o bardzo duże zbiory danych. W związku z tym, mieszkańcy miast coraz częściej doświadczają efektów wdrażania tych technologii w życie, co z kolei łączy się z nowymi wyzwaniami na poziomie działań samorządów lokalnych. Uczestnicy panelu będą dyskutować o tym, czy wykorzystanie nowych technologii przetwarzania danych na poziomie zarządzania miastami (bądź zaniechanie albo opóźnienie w odwołaniu się do nich) – zacznie niebawem wpływać na poprawę lub pogarszanie się jakości życia lokalnych społeczności.

Multidyscyplinarna przyszłość

– Wyzwania związane z cyfryzacją i automatyzacją to nie tylko wy-

zwania technologiczne, ale także organizacyjne i psychologiczne. Chcemy rozmawiać o przemyśle 4.0 wieloaspektowo, uwzględniając także m.in. edukacyjne przygotowanie pracowników fabryk przyszłości i ich liderów – mówi Magdalena Okulowska, prezes ARAW.

Panel „Przemysł 4.0 – multidyscyplinarna przyszłość” poświęcony będzie nowoczesnej gospodarce. Przemysław Ozga, redaktor naczelny Production Manager i moderator panelu, podkreśla, że współczesne gospodarki państw rozwiniętych nie mogą konkurować bez uwzględnienia nowoczesnych tendencji technologicznych wykorzystywanych przez człowieka do samorozwoju oraz do wpływu na jego środowisko pracy. O wykorzystaniu robotów przemysłowych i sztucznej inteligencji w automatyzacji procesów technologicznych w Polsce i na świecie powie Marcin Rojek, współzałożyciel wrocławskiego start-upu byteLAKE. – Wszystkie przedsiębiorstwa generują dane i naturalne jest, że wiele zaczyna je gromadzić, a nawet przetwarzać. Sztuczna Inteligencja korzysta z nich wszystkich i zmienia je w informacje. Efek-

tem są roboty, czy to fizyczne, czy w formie oprogramowania, które potrafią np. zliczać produkty, przewidywać awarie, sugerować rozwiązania – mówi Marcin Rojek. W dyskusji udział wezmą:

Marcin Rojek współzałożyciel byteLAKE

Przemysław Ozga, redaktor naczelny Production Manager; Ewa Mikos-Romanowicz, dyrektor ds. Rozwoju Biznesu i Governmental Affairs Siemens sp. z o.o.; Dominika Kawala, dyrektor Zakładów Produkcyjnych 3M Wrocław; Marcin Rojek, współzałożyciel start-upu byteLAKE; prof. Edward Chlebus, kierownik Katedry Technologii Laserowych, Automatyzacji i Organizacji Produkcji na Wydziale Mechanicznym Politechniki Wrocławskiej.

W poszukiwaniu przywództwa

XXX Forum Ekonomiczne w Karpaczu odbędzie się w tym roku w dniach 7-9 września pod hasłem „Europa w poszukiwaniu przywództwa”.

W sesjach plenarnych oraz ponad 200 panelach dyskusyjnych wezmą udział głowy państw i członkowie rządów, liderzy biznesu, dziennikarze, przedstawiciele licznych organizacji pozarządowych. Dyskusje merytoryczne zaplanowano w ramach kilkunastu paneli tematycznych, wśród których pojawią się takie tematy jak „Biznes i Zarządzanie”, „Makroekonomia”, „Polityka Międzynarodowa”, „Forum Bezpieczeństwa”, „Społeczeństwo”, „Forum Ochrony Zdrowia” oraz inne.

Organizatorem Forum Ekonomicznego jest Fundacja Instytut Studiów Wschodnich, która od początku istnienia prowadzi działalność na rzecz współpracy pomiędzy państwami europejskimi. Główny partner wydarzenia to Województwo Dolnośląskie, a miasto gospodarz – Karpacz.

My wrocławianie

Ponad własne interesy i pozytywnie do całego świata

Z okazji otrzymania Nagrody Prezydenta Wrocławia za wieloletnią działalność dobroczynną na rzecz wrocławian, w 30. rocznicę istnienia Rotary Club we Wrocławiu z prof. Wojciechem Witkiewiczem, angiochirurgiem i transplantologiem, dyrektorem Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego przy ul. Kamieńskiego we Wrocławiu, rozmawia Katarzyna Białończyk z Wrocławskiego Centrum Akademickiego.

Wrocławskie Towarzystwo Naukowe obchodzi w tym roku jubileusz 75-lecia. Za wkład wniesiony w rozwój i promocję wrocławskiej nauki otrzymało państwo w czerwcu nagrodę Prezydenta Wrocławia. Jak postrzega pan obecnie rolę i misję WTN?

Jubileusz 75-lecia WTN zbiega się w tym roku z jubileuszem 120-lecia Lwowskiego Towarzystwa Naukowego, którego tradycje kontynuujemy. Fundamentem jego działalności byli wybitni wrocławscy uczeni, których osiągnięcia przyciągały nowych członków do Towarzystwa. Chcielibyśmy, aby w najbliższych latach WTN stał się platformą dyskusyjną nad kierunkami rozwoju Wrocławia i Dolnego Śląska oraz stanowił forum dla upowszechniania ważnych i nowych idei naukowych i społecznych, a nade wszystko promował ideę społeczeństwa opartego na wiedzy i kompetencji. Wrocławskie Towarzystwo Naukowe powinno kontynuować lwowskie tradycje i założenia dotyczące propagowania wiedzy i nauki, ale w nowej odsłonie, dostosowanej do współczesnych czasów.

Temat pandemii skłania do głębszych rozważań i poszukiwania odpowiedzi na pytanie: quo vadis, medicina?

Pan również został w tym roku uhonorowany przez Prezydenta Wrocławia – za wieloletnią działalność dobroczynną na rzecz wrocławian. Był pan założycielem i pierwszym prezydentem wrocławskiego klubu Rotary. „Służba ponad własne interesy” – to motto klubu. Co to dla pana – jako rotarianina – w praktyce oznacza?

W Rotary Club Wrocław jesteśmy gronem osób, które łączy wspólna idea niesienia pomocy potrzebującym, stanowiąca o istocie ruchu rotariańskiego na całym świecie. Ruch ten pomaga ofiarom kataklizmów,

katastrof, epidemii. Rotarianie z Wrocławia i Dolnego Śląska wspierają domy dziecka, szkoły, przedszkola, szpitale znajdujące się w trudnej sytuacji. Rotarian charakteryzuje właściwa postawa etyczna zarówno w życiu prywatnym, zawodowym, jak i publicznym. Promowanie takich postaw i osobowości jest szczególnie ważne w warunkach obecnego kryzysu autorytetów i wartości. Jednocześnie z założenia rotarianie są optymistami i pragną wszystkim zaszczyć swoje pozytywne nastawienie do otaczającego nas świata.

Pandemia przewartościowała nasze postrzeganie świata. Jak pan ocenia ten czas – z punktu widzenia wybitnego lekarza, ale też naukowca? Czego nas nauczył?

Przede wszystkim pokory... Początek pandemii wiązał się z wieloma trudnościami, ze względu na niepewność i sporo niewiadomych związanych z zagrożeniem koronawirusem, a także wypracowaniem nowych procedur i wytycznych postępowania dla służby zdrowia. Ochrona zdrowia na całym świecie przeżyła bardzo ciężki rok, rok heroicznej walki, okupiony pracą ponad siły, lękiem, a nierzadko również utratą zdrowia, a nawet życia. Temat pandemii skłania do głębszych rozważań i poszukiwania odpowiedzi na pytanie: dokąd zmierza medycyna? „Quo vadis, medicina?” – pytanie to było przedmiotem mojego wykładu, wygłoszonego podczas uroczystości nadania mi tytułu Doktora Honoris Causa Uniwersytetu Przyrodniczego w 2011 roku. I choć upłynęła już dekada wciąż zdaje się być aktualne. Mówiłem wówczas o tym, że ludzkość będzie musiała się zmierzyć z chorobami spowodowanymi przez mutacje spontaniczne i chorobami dziedzicznymi wielogenowo, co będzie niezwykle trudne, a być może nawet niemożliwe. Naczelną zasadą stanie się wykrywanie skłonności genetycznej do choroby. Medycyna będzie nauką skoncentrowaną nie na

leczeniu, lecz w dużej mierze na profilaktyce.

Najsukuteczniejszym i najbezpieczniejszym, a także przy okazji najtańszym, sposobem walki z chorobami jest zawsze zapobieganie. W kontekście wyzwań, jakie stawia przed nami pandemia – może ci, którzy są niezaszczepieni, spojrzą na swoje decyzje z tej perspektywy, wobec obecnego braku personelu czyli lekarzy, pielęgniarek i ratowników. Innymi słowy – jeśli dzięki szczepionce nie zachorujesz i unikniesz hospitalizacji, to realnie pomagasz sobie i innym.

Albert Einstein powiedział: „Los ludzkości będzie taki, na jaki ona zasługuje”. Ucząc początkujących lekarzy i studentów Hipokrates ostrzegał, aby nie udawali nieomyślności. I ja pokornie zdaję sobie sprawę z ograniczeń własnej wiedzy.

Miejscem szczególnie miłych dla mnie wspomnień jest ciągle Ostrów Tumski z unikalną katedrą św. Jana Chrzciciela.

Jest pan od lat związany z Wrocławiem. Tutaj kończył pan studia, tu od lat rozwija się pana kariera zawodowa i naukowa. Jakie są pana ulubione miejsca we Wrocławiu? Mieszkam we Wrocławiu od czasu rozpoczęcia studiów, czyli o d

1962 roku, kiedy to w drodze na egzaminy wstępne na medycynę, nie mając gdzie mieszkać, dzięki uprzejmości znajomego księdza, zatrzymałem się w Wyższym Seminarium Duchownym na Ostrowie Tumskim. Było to moje pierwsze zauroczenie miastem, z którym związałem całą moją aktywność zawodową i naukową. Po dostaniu się na medycynę zamieszkałem niewiele dalej, w domu studenckim przy ul. Wrońskiego w pobliżu mostu Grunwaldzkiego, który dzisiaj stał się Centrum Akademickim Politechniki Wrocławskiej, a później w Domu Studenckim „Bliźniak” Akademii Medycznej, nieopodal parku Szczytnickiego, Ogrodu Japońskiego i Hali Studenckiej. Obie te lokalizacje to urocze miejsca,

w pobliżu odnóg Odry z piękną i dziką przyrodą, bowiem od zawsze lubiłem obcować z naturą, a dzieciństwo i młodość spędziłem na wsi. Miejscem szczególnie miłych dla mnie wspomnień jest ciągle Ostrów Tumski, z unikalnym w skali światowej zespołem architektonicznym, w którego sercu znajduje się katedra pw. św. Jana Chrzciciela, uznawana za pierwszą gotycką świątynię na ziemiach polskich. Podobnie jak wrocławski Rynek i Ratusz, gdzie miałem okazję być świadkiem i uczestnikiem wielu doniosłych dla mnie i mojej rodziny wydarzeń.

Rozmawiała Katarzyna Białończyk, WCA

TOMASZ HOŁOD

Prof. Wojciech Witkiewicz, dyr. Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego we Wrocławiu

Wrocławskie pokolenia

Święto wrocławskich seniorów potrwa miesiąc

W środę, 8 września, o godz. 10.00 prezentacją kapeluszy i strojów z różnych kultur i regionów rozpoczną się Dni Seniora. Następnie do 10 października seniorzy będą mogli wziąć udział w blisko 100 wydarzeniach.

Dni Seniora odbywają się we Wrocławiu od przeszło 10 lat. W tym roku impreza potrwa ponad miesiąc i obfitować będzie w wydarzenia kulturalne, międzypokoleniowe, edukacyjne, sportowe i rekreacyjne oraz prozdrowotne. Nie zabraknie koncertów, festynów, turniejów. Będą spacerzy z przewodnikiem oraz okazja do przebadania się i sprawdzenia swojej kondycji zdrowotnej.

charakterystycznych dla różnych kultur i regionów z Polski oraz świata.

– Zapraszamy nie tylko starszych mieszkańców, ale wszystkie pokolenia do aktywnego uczestnictwa, wspólnej zabawy i integracji. Pokażmy, że chcemy i umiemy się bawić – podkreśla Robert Pawliszko, zastępca dyrektora WCRS.

Co w programie?

W dniach 10-12.09 organizatorzy zapraszają na międzypokoleniowy festyn Fam.Fest 2021 przy ul. Kolejowej 14. To wydarzenie biesiadno-muzyczne z animacjami dla najmłodszych. Specjalne miejsce w obchodach Dni Seniora zajmuje corocznie Przegląd Amatorskich Chórów Senioralnych (28.09 w godz. 12.00-15.00, kościół pw. św. Stanisława, św. Doroty i św. Wacława, pl. Wolności 3).

Fani twórczości Presleya mogą wziąć udział w spotkaniu poświęconym biografii artysty (15.09, PTW, pl. Solidarności 1/3/5). Ciekawie zapowiada się również biesiada w stylu country prowadzona przez Kabaretową Grupę Radosnych Seniorów (25.09, scena

ANDRZEJ PROKOSZ

Już w ubiegłym roku marsz kapeluszy miał zmienioną formę, w tym roku zastąpi go taniec

przed kościołem św. Antoniego), Operetka na wynos dla dzieci i nie tylko (18.09, podwórko przy ul. Osobowickiej 112 F), Gala Operetkowa (25.09, NOT, ul. Piłsudskiego 74) oraz Nadzwyczajny Koncert Papieski (10.10, godz. 19, kościół pw. Opatrzności Bożej).

Wieczór z pieśniarzem, turniej brydżowy, koncert relaksacyjny, joga dla seniorów, rozgrywki w kręgle, warsztaty, bingo – to tylko

niektóre z atrakcji, jakie przygotowały Dzienny Dom Pomocy „Na Ciepłej”, Klub Seniora „Magnolia” oraz Miejskie Centrum Usług Społecznych we Wrocławiu.

A przewodnik Piotr Łącki, podczas spacerów po Wrocławiu, oprowadzi chętnych po Starym Cmentarzu Żydowskim (16.09), Przedmieściu Oławskim (23.09) i szlakiem wrocławskich tajemnic (30.09). W ramach Dni Senio-

ra będzie można poznać historię Rady Miejskiej i zwiedzić jej obiekt z Pawłem Grąbczewskim ze Straży Miejskiej (22, 24, 28.09). Dni Seniora to także badania i porady lekarzy oraz specjalistów.

Wstęp na większość wydarzeń jest bezpłatny, ale obowiązują zapisy lub wcześniejszy odbiór wejściówek.

Bartosz Moch

Szczegóły na www.seniorzy.wroclaw.pl/Harmonogram-Dni-Seniora-2021

Dobre piwa dla dorosłych smakoszy na stadionie

W pierwszy weekend września (3-5.09) na esplanadzie wokół Stadionu Wrocław tradycyjnie pojawi się kilkadziesiąt polskich browarów serwujących piwa w wielu stylach i smakach.

Wrocławski Festiwal Dobrego Piwa to obecnie największa w Polsce i jedna z największych w Europie impreza promująca oryginalne piwa z małych oraz średnich browarów polskich i zagranicznych. Historia wrocławskiego festiwalu sięga 2010 r. Jego inicjatorami są Joanna Boś z Centrum Kultury „Zamek” oraz Agnieszka Wołczańska-Prasolik, twórczyni Wrocławskich Warsztatów Pivowarskich. Cztery pierwsze edycje odbywały się przy Zamku Leśnickim. Ze względu na popularność festiwalu i rosnącą z roku na rok liczbę gości i wystawców w 2014 r. zdecydowano się przenieść imprezę na Stadion Wrocław, al. Ślaska 1. W tym roku wydarzenie odbędzie się po raz 11.

Piwowarzy i ulicozercy

W programie tradycyjnie spotkanie piwowarów podczas warsztatów piwowarskich, dyskusje, pokazy i konkursy na festiwalowej scenie. Nie zabraknie też pysznego jedzenia – o strefę gastronomiczną zadbają Wrocławscy Ulicozercy.

Piwo na festiwal uwarzy Browar Deer Bear z Torunia – ich Fruit Garden (Sour Ale uwarzony w kooperacji z wrocławską Szyknarnią) wygrał w głosowaniu uczestników na najlepsze piwo 10. edycji WFDP. Nie zabraknie też szkła festiwalowego – tym razem będą to szklanka Craft Master Two o pojemności 0,4l oraz półlitrowy kufel Deutscherherren. Będzie też strefa ro-

dzica, strefa sportowa i bezpłatne badania alkomatem.

Poradniki na www

Zanim przyjdziecie na Stadion Wrocław, warto wejść na stronę internetową festiwalu. Znajdziecie tu „Poradnik początkującego piwowoza” polecany szczególnie tym, którzy swoją przygodę z piwem rzemieślniczym dopiero chcieliby zacząć oraz „Pewną Książkę Kulinarną” z przepisami na pyszne dania, w których ważną rolę odgrywa piwo. Wstęp na wydarzenie jest bezpłatny. Wejście w pt. w g. 16.00-24.00, w sb. 12.00-24.00, nd. 12.00-20.00. Więcej na www.festiwaldobregopiwa.pl.

Agata Zięba

JERZY WYPYCH

Esplanada na stadionie ugości w najbliższy weekend piwoszy

Kulturalnie w nowym roku szkolnym

Pod auspicjami miasta działają cztery domy kultury, trzy kulturalne centra, cztery kluby, trzy ośrodki działań, ognisko plastyczne i centrum kreatywności. To 16 instytucji, w których można skorzystać z kótek, zajęć i warsztatów. Znajdziemy je także w muzeach i centrum edukacyjne Narodowego Forum Muzyki. Sprawdź ofertę w swojej okolicy.

– Zachęcamy do korzystania z bogatej oferty zajęć we wrocławskich instytucjach kultury. W nowym roku szkolnym obejmuje ona zajęcia muzyczne, choreograficzne, plastyczne czy z zakresu rzemiosła artystycznego. Zapisy trwają cały rok, o wolne miejsca można pytać bezpośrednio w najbliższej instytucji – mówi Jerzy Pietraszek, dyrektor Wydziału Kultury UMW.

Kulturalny Wrocław

Wydział Kultury jest organizatorem takich instytucji, jak:

- Centrum Kultury Agora, ul. Serbska 5a (www.ckagora.pl)
- Centrum Kultury Wrocław – Zachód, ul. Chociebuska 4-6 (www.ckwz.pl)
- Centrum Kultury Zamek, pl. Świętojański 1 (zamek.wroclaw.pl).

Ponadto klubów: Pod Kolumnami, Formaty, Anima, Muzyki i Literatury; Ośrodka Działań Artystycznych Firlej, Ośrodka Działań Twórczych Światowid, Ośrodka Postaw Twórczych czy Ogniska Kultury Plastycznej im. Gepperta. Miasto prowadzi także

FREPIK

muzea Współczesne, Miejskie i Architektury oraz NFM.

Młodzieżowe Domy Kultury

Departament Edukacji natomiast ma pod swoją kuratelą Młodzieżowe Domy Kultury:

- MDK Śródmieście, ul. S. Dubois 5 (www.mdksrodmiescie.wroc.pl)
- MDK Fabryczna, ul. Zemska 16a (www.mdk.wroc.pl)
- MDK Krzyki, ul. Powstańców Śl. 90 (www.mdk-krzyki.pl)

- Centrum Edukacji Dzieci i Młodzieży, ul. H. Kołłątaja 20 (www.mdk.wroclaw.pl). W tym roku szkolnym zajęcia będą odbywały się w innych lokalizacjach.

- Centrum Kreatywności Talent, ul. Jedności Narodowej 117 (www.talent.wroclaw.pl).

W ramach działalności MDK-ów młodzi wrocławianie mogą wziąć udział w zajęciach rozwijających

zainteresowania i uzdolnienia w sekcjach: plastycznych, muzycznych, teatralnych, tanecznych, sportowych i gimnastycznych, sekcjach szachowych czy edukacyjnych (koła językowe, eksperymenty dziecięce, budowanie kompetencji społecznych). Zajęcia prowadzone w młodzieżowych domach kultury są bezpłatne.

Agata Zięba

Więcej na l.wroclaw.pl/instytucje-kultury

Wratistavia Cantans 2021: kto wystąpi?

56. edycja festiwalu odbędzie się 3-12.09. Postuchamy koncertów, które rok temu trzeba było odwołać. Wśród gwiazd Magdalena Kožená, Agata Zubel, zespoły Klangforum Wien, Huelgas Ensemble, Chor des Bayerischen Rundfunks, i Il Giardino Armonico pod dyrekcją Giovanniego Antoniego.

W tym roku hasło festiwalu to „Przekraczanie granic” i choć zainspirowała je twórczość Beethovena stało się wyjątkowo aktualne w kontekście pandemii. Na wrzesień zaplanowano 15 koncertów we Wrocławiu i na Dolnym Śląsku – ich gwiazdami będą czeska mezzosopranistka Magdalena Kožená czy wrocławska kompozytorka i sopranistka Agata Zubel. Dla wielbicieli muzyki dawnej wiele niespodzianek m.in. Pedro Memelsdorff z formacją Arlequin Philosophie, belgijski zespół Huelgas Ensemble

z Paulem van Nevelem, Ensemble Zefiro i Coro e Orchestra Ghislieri z Giulio Prandim. W okrągłą rocznicę tragedii 11.09 koncert Orkiestry Leopoldinum pod dyrekcją Josepha Swensena i wykonanie XIV Symfonii Dymitra Szostakowicza. Festiwal zakończy występ jednego z najlepszych na świecie chórów – Chor des Bayerischen Rundfunks. Sprzedaż biletów trwa od 28.04. Kosztują od 35 do 180 zł. Kupimy je przez stronę NFM.

Magdalena Talik

Giovanni Antonini – dyrektor artystyczny Wratistavii Cantans

10 lat Muzeum Współczesnego

Muzeum Współczesne Wrocław obchodzi w tym roku 10. urodziny. Z tej okazji na 3.09 zaplanowano bezpłatne zwiedzanie i wiele atrakcji. Od 17.00 na tyłach muzeum odbędzie się piknik na trawie, ponadto w programie warsztaty dla rodzin, degustacja tortu i wieczorny koncert. Przez cały wrzesień i październik odbywa się także gra terenowa, w czasie której odwiedzić trzeba CK Zamek, Muzeum Współczesne i Pawilon Czterech Kopuł. Wszystkie atrakcje są bezpłatne. Szczegóły na stronie muzeumwspolczesne.pl.

Zobacz Festiwal Kolorów 4.09

Festiwal Kolorów to popularna zabawa polegająca na wyrzucaniu w górę przez tysiące ludzi kolorowych proszków Holi, które tworzą wielką barwną chmurę. Impreza, która ma wielu zwolenników, odbędzie się tradycyjnie na Polach Marsowych koło Stadionu Olimpijskiego, start o godzinie 15.00. Ostatni wyrzut o godzinie 20.00. Wstęp jest bezpłatny, zapewniony dostęp do 11 różnych kolorów Holi. Nie można przynosić własnych proszków. Będą dj-e i food trucki. Więcej na stronie l.wroclaw.pl/festiwal-kolorow.

Multum wydarzeń na Tramwajowej

Zajezdnia Dąbie przy ul. Tramwajowej 1-3 – obecnie Czasoprzestrzeń – będzie w weekend 4-5.09 przeżywała prawdziwe zatrzesienie imprez. Odbędą się tu targi mody Fashion Meeting, zlot food trucków i restauracji Dzika Uczta, targi kosmetyków naturalnych i wegańskich Natural Beauty i targi roślin, kwiatów i dekoracji Zielono Mi. Wstęp na wszystkie wydarzenia jest bezpłatny. Szczegóły programu na stronach organizatorów i na go.wroclaw.pl.

Dla obcokrajowca

Як курсують автобуси і трамваї? Перевірте

Перш аніж учень, який є у Вашій родині, сяде у автобус або трамвай, перевірте разом, чи він дійде до школи за звичайним маршрутом. У Вроцлаві усе ще тривають ремонти трамвайної колії, також втілюються у життя нові інвестиційні проекти. Це означає, що не усі трамваї їздитимуть, як завжди. Де треба бути уважним?

Нагадуємо про те, що у Вроцлаві учні віком до 21 року (це не стосується студентів) їздять у трамваях та автобусах безкоштовно – це не залежить від місця проживання. Необхідно мати з собою учнівський квиток.

Трамваї

У першій половині вересня за постійними маршрутами їздитиме 11 трамваїв (№ 1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 17 і 31). Трамваї 8 маршрутів їздитимуть в об'їзд (№ 3, 5, 10, 15, 20, 23, 31 і 33). Трамваї п'ятьох маршрутів зараз не їздять oL, oP. 14, 24 і 32, натомість їздять трамваї, що їх замінили; це № 70 і 74.

Трамваї № 3 і 15 не доїдуть у район Ксенже

Від 28 серпня маршрут «Трійки» скорочено до пл. Врублевського, а трамваї № 5 поїде від вул. Пілсудського вулицями Малаховського і Пуласького, також лише до пл. Врублевського. Роботи на будові перехрестя вул. Краківської із вул. Армії Крайової повинні тривати близько 3 місяців.

У мікрорайон Ксенже, вд вул. Вежбової (поблизу Вроцлавського лялькового театру), через Домініканську площу поїдуть автобуси № 703 (замість тих, що не курсуватимуть).

Трамвай не поїде у мікрорайон Козанув

Від липня триває перебудова перехрестя вулиць Міленійної і Поповіцкої. Трамваї № 31 їдуть до кільця Пільчице, натомість трамваї № 32 зараз не їздять. На відрізку Квіска-Стадіон Вроцлав-Квіска їздить автобус № 731. Тут (за планом) з міна руху триватиме до кінця жовтня.

Через пл. Іоанна Павла II поїдемо інакше

Надалі тривають ремонтні роботи на вул. св. Миколая і на вул. Руській. Від пл. Іоанна Павла II в бік центру – в обидва боки – трамвайна колія зачінена; трамваї повертають на вул. Підвалля. Завершення робіт заплановано на жовтень.

JANUSZ KRZESZOWSKI

Трамваї номер 3, 10 і 33 їдуть в обидва боки вул. Легницькою, через площу Іоанна Павла II, вул. Підвалля, Сьвідницьку, Театральну, Петра Скарги до пл. Домініканської.

Трамвай № 20 – в обидва боки – їде вул. Легницькою, пл. Іоанна Павла II і Підвалля до вул. Сьвідницької.

Трамвай № 31 їде – в обидва боки – вул. Легницькою, через пл. Іоанна

Павла II і Підвалля до пл. Львівських Орлят.

Автобус № 144

Від 28 серпня автобус № 144 – у напрямку вул. Звиценжської – їхатиме в об'їзд від вул. Новий Світ вулицею Казимира Великого, Крупнічою і Судовою до пл. Легіонів. На заїзджатиме на зупинки: «пл. Іоанна Павла II» і «пл. Львівських Орлят».

Що повертається на постійні маршрути?

Вже готова автостоянка «park & ride» на трамвайному кільці «Клеціна», а це означає, що трамваї 7 і 17 повернулися на свої постійні маршрути. Завершилася також заміна роз'їздів на перехресті Сілезьких повстанців/Халлера. Трамваї № 2, 6, 7 і 17 повертаються на вул. Сілезьких повстанців до кільця «Кшикі» і «Клеціна».

How to get to school: changes in tram and bus routes

Before your pupil gets into a tram or a bus, check together if he/she reaches the school using the normal route. In Wrocław, intense tram trackage repairs are still under way, and new investments are in progress. This means that not all trams will run as usual. Where do you have to be careful?

TOMASZ HOŁOD

Remember that pupils up to 21 years of age (excluding university students) are entitled to travel by trams and buses for free, irrespective of their place of residence. They are required to have a school ID card.

Trams

11 tram lines (1, 2, 4, 6, 7, 8, 9, 11, 16, 17 and 31) will run on their normal routes in the first half of September. Eight lines will use bypass routes (3, 5, 10, 15, 20, 23, 31 and 33). Five lines (oL, oP, 14, 24

and 32) are suspended, and substitute trams 70 and 74 will run.

3 and 5 will not arrive at Księżę

From 28th August, the route of tram line 3 will be shortened to plac Wróblewskiego, and tram line 5 will run from ul. Piłsudskiego via ul. Małachowskiego and Pułaskiego also only to plac Wróblewskiego. The construction of the intersection of ul. Krakowska with aleja Armii Krajowej should last around 3 months.

Bus service to Księżę will be provided from ul. Wierzbowa (near the Wrocław Puppet Theatre) via plac Dominikański by substitute bus line 703.

Without tram service to Kozanów

The intersection of ul. Milenijna and Popowicka has been rebuilt since July. Tram line 31 runs to the Pilczyce terminus, and tram line 32 is suspended. Bus line 731

runs on the Kwiska – Wrocław Stadium – Kwiska section. These changes should last at least until the end of October.

Change of the route via plac Jana Pawła II

The trackage at ul. Św. Mikołaja and at ul. Ruska is still under repair. The trackage is closed from plac Jana Pawła II towards the centre in both directions, and trams turn into ul. Podwale. The completion of works is scheduled for October.

Tram lines 3, 10 and 33 run in both directions via Legnicka, plac Jana Pawła II, ul. Podwale, Świdnicka, Teatralna and Piotra Skargi to plac Dominikański.

Tram line 20 runs in both directions via ul. Legnicka, plac Jana Pawła and Podwale to ul. Świdnicka.

Tram line 31 runs in both directions via ul. Legnicka, plac Jana

Pawła II and Podwale to plac Orłąt Lwowskich.

Bus line 144

From 28th August, bus line 144 will run towards ul. Zwycięska on a bypass route from ul. Nowy Świat via ul. Kazimierza Wielkiego, Krupnicza and Sądowa to plac Legionów, skipping the stops at plac Jana Pawła II and plac Orłąt Lwowskich. In the reverse direction, the route will not change.

Which normal routes will be restored?

The Park & Ride car park on the Klecina tram terminus is ready, which means that tram lines 7 and 17 have returned to their normal route. The replacement of tram turnouts at the Powstańców Śląskich/Hallera intersection is also finished. Tram lines 2, 6, 7 and 17 will again run via ul. Powstańców Warszawskich to the Krzyki and Klecina terminus.

Sport

Wielka Wrocławska na torze Partynice

Przed nami najważniejsze wydarzenie sezonu 2021 na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych – Partynice. W niedzielę, 5 września odbędzie się Wielka Wrocławska – Nagroda Prezydenta Wrocławia. W programie znalazło się 7 gonitw.

Wielka Wrocławska – najważniejsza gonitwa sezonu na Wrocławskim Torze Wyścigów Konnych

22 przeszkody, w tym te najbardziej widowiskowe i najtrudniejsze, jak: skok trybunowy, rów z wodą, podwójny żywoptot, przejście drogi czy przeszkoda wodna, stanowią o randze najważniejszej gonitwy sezonu. Jeźdźcy i konie muszą wykazać się najwyższym poziomem umiejętności i wytrzymałości, aby bezbłędnie i jak najszybciej pokonać pełen dystans.

– Stawka koni i jeźdźców, jak co roku, jest międzynarodowa. Pula nagród w Wielkiej Wrocławskiej również należy do rekordowych na wrocławskim torze i wynosi 200 tys. zł, z czego połowa trafia do zwycięzcy – informuje Piotr Makarewicz z WTWK – Partynice.

Najtrudniejsza sezonu

Gonitwy zostaną rozegrane na dystansach: płaskich, płotowych i z przeszkodami. Wydarzeniem dnia będzie międzynarodowa gonitwa z przeszkodami dla 5-letnich i starszych koni na dystansie 5000 metrów, czyli Wielka Wrocławska, którą poprzedzi uroczysta parada. Publiczność będzie również podziwiać zmagania jeźdźców w 6 pozostałych gonitwach, w tym Wielka Partynicka. Nagroda Unico Logistics – dla 4-letnich i starszych koni,

gonitwa płotowa dla 3-letnich koni – o Nagrodę Toru Wyścigowego w Pardubicach czy gonitwa przeszkodowa dla 5-letnich koni i starszych – o Nagrodę Galeriusa.

Atrakcje i SZCZEPICIOBUS

Dla odwiedzających w niedzielę na Partynicach przygotowano także wiele dodatkowych atrakcji: konkurs na wyścigową elegancję, pokaz woltyżerki sportowej, wyścigi konne w goglach VR, bieg maskotek czy przejażdżki na

kucykach dla najmłodszych. Na terenie Wrocławskiego Toru Wyścigów Konnych stanie również SZCZEPICIOBUS, czyli mobilny punkt szczepień. Chętni będą mogli zaszczepić się przeciwko COVID-19 szczepionką firmy Johnson&Johnson.

Początek mityngu zaplanowano na g. 14.00, Wielka Wrocławska wystartuje o g. 16.50, dzień wyścigowy potrwa do g. 19.00. Wstęp wolny.

Bartosz Moch

Sportowe osiedla przez cały wrzesień

Młodzieżowe Centrum Sportu razem ze Stowarzyszeniem Osiedla dla Wrocławia do końca września zapraszają na cykl imprez rekreacyjnych na obiektach sportowych i parkowych. Wydarzenie zagości na 9 wrocławskich osiedlach.

Celem akcji „Sportowe osiedla” jest nie tylko aktywizacja wrocławian (od najmłodszych do seniorów), ale i integracja lokalnych społeczności. – To dobry sposób na spędzenie czasu wolnego, podczas którego skorzystamy z różnych atrakcji, dowiemy się ciekawych informacji,

a także np. oznakujemy nasz rower. Serdecznie zapraszamy do aktywnego udziału – zachęca Wojciech Gęstwa, dyrektor Młodzieżowego Centrum Sportu Wrocław.

Wśród przewidzianych atrakcji można wyróżnić: warsztaty spor-

towe, strefę rekreacyjną, warsztaty plastyczne, strefę gastronomiczną i „dmuchańce” dla dzieci.

SZOP, policja i harcerze

Podczas części imprez zaplanowane są także dodatkowe zajęcia zapewnione przez partnerów: Ekosystem (warsztaty edukacyjne, rozwiązywanie krzyżówek, gry planszowe, logiczne, samochód SZOP do zbierania odpadów problemowych, prezentacja śmieciarki), policję (znakowanie rowerów, prezentacja radiowożu od wewnątrz), harcerzy (warsztaty strzeleckie, tor przeszkód), a także lokalne kluby sportowe.

Od Oporowa po Jerzmanowo

Cykl rozpoczął się w sobotę, 28 sierpnia na Szczepinie. Następnie „Sportowe osiedla” zawitały na Brochów. We wrześniu w każdy weekend kolejne festyny na 7 wrocławskich osiedlach:

- 04.09 – Oporów: kąpielisko MCS, ul. Harcerska 25,
- 05.09 – Gaj: boisko MCS, ul. Orzechowa 62,
- 12.09 – Gądów / Popowice: stadion MCS, ul. Lotnicza 72,
- 18.09 – Lipa Piotrowska: plac zabaw, ul. Tymiankowa 3 (teren Biblioteki Miejskiej, Filia nr 15),
- 19.09 – Nowy Dwór: teren ZZM park Tysiąclecia w pobliżu Toru Wrotkarskiego,
- 25.09 – Ligota / Poświętne: teren zielony obok siedziby Rady Osiedla, ul. Kamieńskiego 190d,
- 26.09 – Jerzmanowo: świetlica w siedzibie RO Jerzmanowo, ul. Jerzmanowska 102.

Wstęp na festyny oraz korzystanie z atrakcji będą bezpłatne. Imprezy potrwać od godziny 11.00 do 18.00.

Bartosz Moch

Tydzień w skrócie

Gwardziści w składzie Jakub Zdybek i Paweł Lewandowski sięgnęli po tytuł mistrza Polski w siatkówce plażowej. Duet Chemeko – System Gwardia Wrocław pokonał w finale faworyzowaną drużynę narodową w składzie Michał Bryl i Bartosz Łosiak 2:1.

Piłkarski Śląsk Wrocław po dwóch golach Erika Exposito i jednym trafieniu Mateusza Praszelika pokonał 3:1 w derbach Dolnego Śląska Zagłębie Lubin. To pierwsze zwycięstwo Wojskowych w Lubinie od 10 lat.

Koszykarski Śląsk Wrocław był jedyną niepokonaną ekipą w ALBA Cup IV Memoriale Adama Wójcika. Trójkolorowi w pierwszym meczu pokonali 84:66 BK Opawa, z kolei dzień później zwyciężyli 55:52 z Kyiv-Basket.

WYDARZENIA SPORTOWE

piłka nożna

eWinner 2 liga:
4.09, godz. 12.00,
WKS Śląsk Wrocław 2
– Pogoń Grodzisk Mazowiecki

III liga mężczyzn:
4.09, godz. 16.30,
Ślęza Wrocław
– Zagłębie Lubin 2

Ekstraliga Kobiet:
4.09, godz. 12.00,
WKS Śląsk Wrocław
– Czarni Sosnowiec

żużel

PGE Ekstraliga:
5.09, godz. 19.15,
Fogo Unia Leszno
– Betard Sparta Wrocław
(transmisja: nSport+)

koszykówka

Energia Basket Liga:
5.09, godz. 20.30,
Enea Zastal BC Zielona Góra
– WKS Śląsk Wrocław

futbol amerykański

European League of Football
5.09, godz. 15.00,
Leipzig Kings – Panthers Wrocław
(transmisja: europeanleaguefootball)

Wydarzenia

Dolnośląski Festiwal Improwizacji Teatralnej

Trzecia edycja Dolnośląskiego Festiwalu Improwizacji Teatralnej DOLi odbędzie się w dn. 10-12.09. Festiwal został zainicjowany przez Joannę i Artura Jóskowiaków, wrocławskich improwizatorów znanych z występów w grupie Improkracja. Rozpocznie go Sztafeta 3x15, w ramach której improwizatorzy z całej Polski wystąpią w losowo

dobrych duetach, przedstawiając trzy przeplatające się historie. Ponadto w programie: komedio- wy spacer z Beatą Maciejewską, improwizowane show muzyczne, spektakle „Zmieszane i zagrane” i „Nie ufaj nikomu” Skecz Show, gry impro, autorski występ Piotra Sikory. Wydarzenie odbędzie się w Imparcie, ul. Mazowiecka 17, i klubie Vertigo, ul. Oławska 13. Bilety od 35 zł i szczegóły programu na strefakultury.pl.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Targi Rzeczy Ładnych 4-5.09 we Wrocławiu

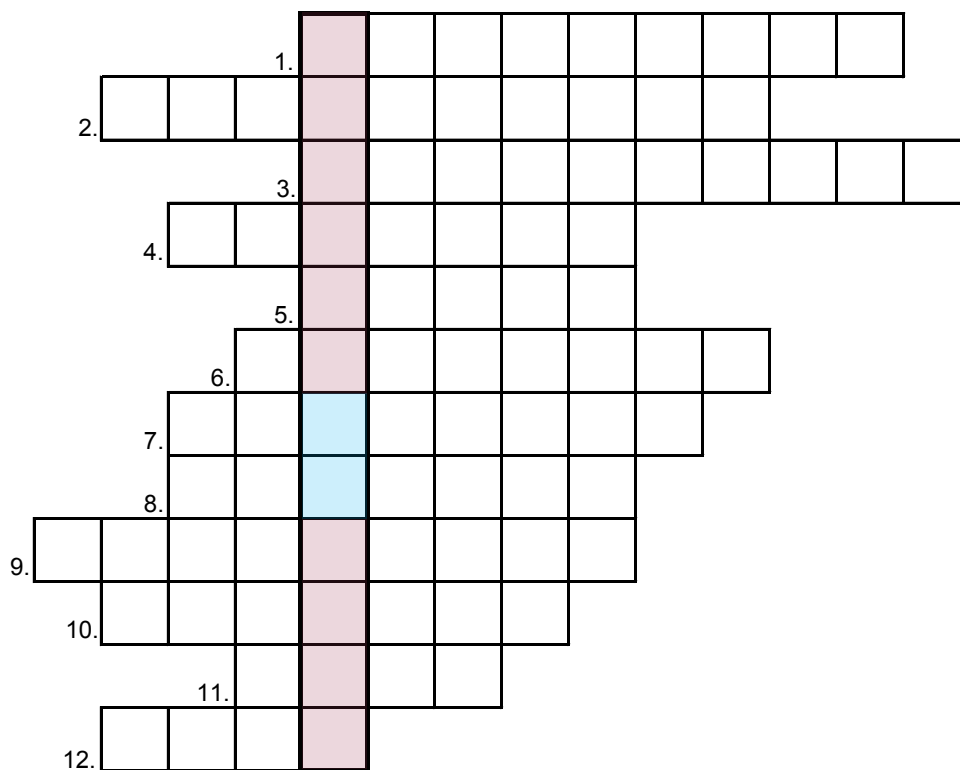
Targi Rzeczy Ładnych po raz pierwszy odbędą się we Wrocławiu. Ugości je Hala Stulecia, ul. Wystawowa 1, wejście od 11.00 do 19.00. To największe w Polsce wydarzenie promujące rodzimy design, projektantów, manufaktury i marki, ilustratorów i twórców. Wśród wystawców pojawią się ilustratorzy Bartosz Kosowski, Aleksandra Morawiak, Malwina Hajduk czy

Jakub Zasada. Będą twórcy mebli – marki: Wood&Paper, Tartaruga, Szyszka i Melyo. Wspaniale zapowiada się strefa z ceramiką, gdzie udział potwierdziły: Hadaki, Balena, Zakwas Studio czy Elemthebrand. Nie zabraknie także strefy eko – Hagi, Biotika, Mo61 Perfume Lab i Swoye. Specjalną atrakcją będzie strefa targów Mamaville dla rodziców i dzieci w pierwszych latach rozwoju. Wstęp 10 zł (dzieci do 12. r.ż. bezpłatnie). Szczegóły na targierzeczyladnych.pl.

MATERIAŁY ORGANIZATORA

Krzyżówka nr 52

- Znajduje się w logo Uniwersytetu Wrocławskiego.
- Zakon, który we Wrocławiu kojarzy się z edukacją, prowadził niepubliczne żeńskie liceum.
- Sprawuje nadzór nad szkołami.
- Imię cesarza, patrona pierwszej wyższej uczelni we Wrocławiu, obecnie uniwersytetu.
- Szkolny urwis i psotnik inaczej.
- Kwitną w czasie matur.
- Zwyczajowo nauczyciel w liceum.
- Księżna wrocławska, fundatorka klasztoru w Trzebnicy, która jako jedna z nielicznych kobiet w średniowieczu umiała czytać i pisać.
- Imię patrona wrocławskiej Akademii Sztuk Pięknych.
- Obwieszcza początek i koniec lekcji.
- Miasto, z którego po II wojnie światowej przyjechało do Wrocławia najwięcej wykładowców akademickich.
- Reprezentacyjna sala w szkole lub na uczelni, jedna z najstojniejszych znajduje się na Uniwersytecie Wrocławskim.

Regulamin i RODO

www.wroclaw.pl/biuletyn/#konkurs

Aby wygrać jedną z trzech nagród, wystarczy wysłać hasło z krzyżówki SMS-em pod numer **664 072 606**. Koszt jednego SMS-a wg taryfy operatora. W treści należy wpisać numer biuletynu i po kropce prawidłową odpowiedź.

W tym numerze będzie to **52.HA-SŁO** (słowo HASŁO należy zastąpić rozwiązaniem krzyżówki). Na odpowiedź czekamy do **9 września br. do godz. 20.00**.

Trzech zwycięzców wyłonimy zgodnie z regulaminem spośród autorów prawidłowych odpowiedzi do 16 września br. Skontaktujemy się z nimi w ciągu trzech dni roboczych z numeru telefonu 71 776 71 00.

W tym wydaniu do zdobycia są: **bluza i dwa worki z herbem Wrocławia**. Zwycięzcy z numeru 50 (hasło: Ostrów Tumski) to pan Kamil (bluza), pani Anna (worek) oraz pani Paulina (saszetka typu nerka).

Bezpośrednie zagrożenie zdrowia i życia

Numer ratunkowy: **112**

Pogotowie Ratunkowe: **999**

Policja: **997**

Straż Pożarna: **998**

Straż Miejska: **986**

Centrum Powiadomiania Ratunkowego WOPR (nr ratunkowy nad wodą): **601 100 100**

Centrum Zarządzania Kryzysowego: **71 770 22 22**

Telefony awaryjne

(bezpłatne, czynne całą dobę)

Pogotowie energetyczne: **991**

Pogotowie gazowe: **992**

Pogotowie ciepłownicze: **993**

Pogotowie wodno-kanalizacyjne: **994**

Infolinie

Centrum Informacji Turystycznej: **71 344 3111** (pn.-pt. 9.00-19.00)

Punkt Informacji dla Obcokrajowców: **71 772 49 50** (pn.-pt. 9.00-16.00)

Wsparcie osób z niepełnosprawnościami: **71 777 89 61** (Biuro Wrocław Bez Barier, pn.-pt. 7.45-15.45)

Infolinia Urzędu Miejskiego Wrocławia: **71 777 77 77** (pn.-pt. 8.00-18.00)

Ważne telefony – pozostałe

Zgłoś dym ze spalania odpadów: **986** (całodobowo) lub **71 310 06 46** (pn.-pt. 7.00-14.00)

Zgłoś chore lub ranne dzikie zwierzę: **71 770 22 22** (całodobowo) lub **71 799 67 00** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Zgłoś bezpańskiego psa lub kota: **986** (całodobowo) lub **71 362 56 74** (pn., śr., czw., pt 9.00-16.30, wt. 9.00-18.30, sb., nd. 9.00-15.00)

Zgłoś awarię do ZDiUM: **71 376 00 22, 19501** (całodobowo) Centrum Obsługi Klienta MPWiK: **71 34 09 655** (pn.-pt. 8.00-15.00, śr. 8.00-17.00)

Biuro Obsługi Pasażera MPK: **71 321 72 70/71** (pn.-pt. 7.00-21.00)

Miejskie Biuro Rzeczy Znalezionych: **71 376 08 96** (pn.-pt. 8.00-14.00, śr. 8.30-16.00)

Miejski Rzecznik Konsumentów: **71 777 79 02** (pn.-pt. 7.45-15.45)

Taxi Senior: **794 123 124**

Telefon Zaufania MOPS: **512 198 939**

➤ Napisz do nas!

REDAKCJA

pl. Solny 14, 50-062, Wrocław,
www.wroclaw.pl,
e-mail: biuletyn@araw.pl

Redaktor naczelna

Ewa Wapłak

Redaktor wydania

Agata Zięba

DRUK

AGORA
ul. Daniszewska 27
03-230 Warszawa

WYDAWCA

Gmina Wrocław